

Muistio tietoyhteiskuntaohjelmalle suomalaisten tieto- ja viestintätekniikan käytöstä ja siihen suhtautumisesta marraskuussa 2005.

Laatijat:

Dosentti Juha Nurmela ja tutkija Timo Sirkiä

1. Aluksi.....	1
2. Suomalaiset viestintätekniikan käyttäjinä.....	2
2.1. Suomalaisten internetin ja sähköpostin käyttö	2
2.2. Suomalaisten matkapuhelimen käyttö	4
2.3. Uudet matkapuhelinpalvelut	6
3. Internetin käytön yksityiskohtaisempaa tarkastelua	8
3.1. Internetin käyttöpaikat.....	10
4. Julkisten palvelujen käyttö internetin kautta.....	13
4.1. Internetpalveluihin ja verkon turvallisuuteen suhtautuminen	15
4.2. Langaton internet-yhteys	20
4.3. Miksi kotona ei ole internetyhteyttä	20
4.4. Laitekannan yleistymisen vuodesta 2004.....	21
5. Yhteenveto.....	23
Liitetaulukko.1.....	24
Liite 2: Puhelinhaastattelun kysymykset.....	25

Haastattelu- ja tutkimuspalvelut

Tilastokeskus

29.12.2005

1. Aluksi

Tässä raportissa esiteltävät tulokset perustuvat marraskuussa 2005 kuluttajabarometrin liitännäisenä tehtyyn puhelinhaastattelututkimukseen, johon haastateltiin 1421 15-74 -vuotiasta suomalaista. Koska satunnaisotos poimittiin väestön keskusrekisteristä, on kato voitu korjata ja vastausjakautumat voitu korottaa vastaamaan koko Suomen vastaavanikäistä väestöä. Netto-otos oli 2194 ja kato oli 31 prosenttia. Satunnaisvaihtelun vuoksi vasta usean prosenttiyksikön suuruiset erot vastausjakautumissa ovat tilastollisesti merkitseviä. (Kadonkorjaus ja aineistonpainotus menetelmä on esitelty tarkemmin julkaisussa Tulot ja kulutus 2004:28)

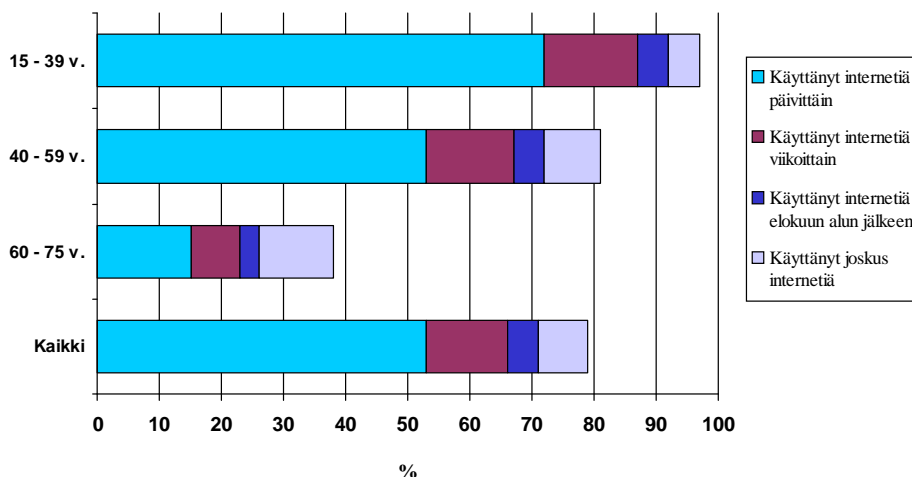
2. Suomalaiset viestintätekniikan käyttäjinä

Tässä luvussa tarkastellaan kuvioiden avulla sitä, miten laajasti ja intensiivisesti suomalaiset käyttävät internetiä, sähköpostia ja matkapuhelinta. Kuvioissa käytetään ikäryhmittelyä, joka perustuu aiempien tutkimusten perusteella tiedossa oleviin tieto- ja viestintätekniikan käytön yleisyyden taitekohtiin. Aluejako perustuu myös aiempiin tutkimuksiin. Oletus on, että uutuudet leviävät keskusalueilta syrjäseuduille. Sukupuolten välisiä eroja ei tarkastella kuin muutamassa kysymyksessä, koska ne ovat osoittautuneet aiemmissä tutkimuksissa vähäisiksi eläkeikäisiä lukuun ottamatta. Palveluiden kiinnostavuutta koskevia tuloksia esitellään eräiden muiden taustamuuttujien suhteen. Liitteessä 2 on ne kysymykset, joita on käytetty tässä raportissa. Sieltä voi katsoa tarkat sanamuodot, joita on lyhennetty kuvioesityksiin.

2.1. Suomalaisten internetin ja sähköpostin käyttö

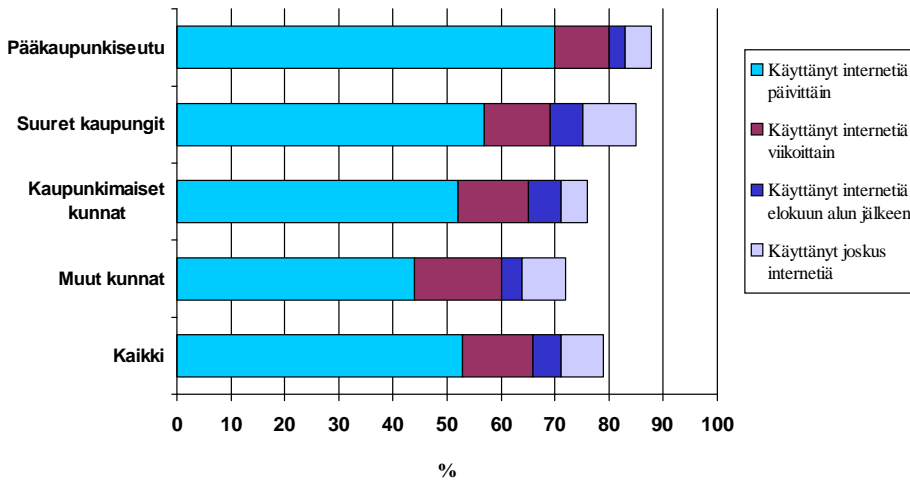
Päivittäinen käyttö on ainakin kohtuullisen hyvä mittari käytön vakiintuneisuuden asteelle. Viikoittainen käyttökin kuvaa jossain määrin tottumusta.

Kuvio 1. Internetin käytön intensiteetti ikäryhmän mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2005

Lähes 80 prosenttia 15-74 -vuotiaista on joskus kokeillut internetiä, ja päivittäiskäyttäjiä oli heistä kaksi kolmesta. Marraskuusta 2004 internetin päivittäisten käyttäjien määrä on lisääntynyt jokaisessa ikäryhmässä, suhteellisesti eniten yli 60-vuotiaiden keskuudessa. Yli 60-vuotiaista internetiä on kokeillut lähes neljä kymmenestä, mutta sen vakiokäyttäjien suhteellinen osuus oli edelleen pienempi kuin muissa ikäluokissa. Vain alle 40-vuotiaiden netin käyttö on niin säännöllistä, että internetpalvelut tavoittavat enemmistön eyhmään kuuluvista. Kolme neljässtä käyttää internetiä päivittäin. Iäkkään väestön internetikäyttö on muuttunut vuoden kuluessa säännöllisemmäksi.

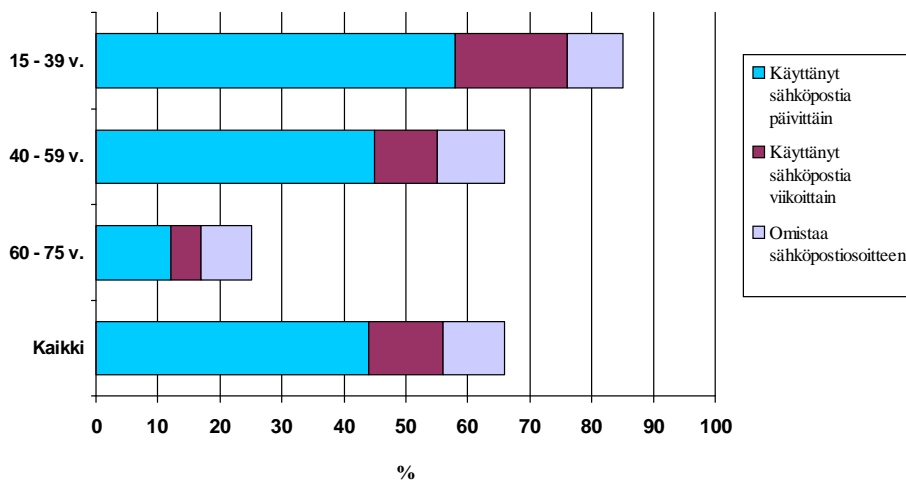
Kuvio 2. Internetin käytön intensiteetti aluetyypin mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2005

Erityyppisten alueiden väliset erot internetin käytön säännöllisyydessä ovat selvästi pienemmät kuin ikäryhmien väliset erot. Erot eivät ole kaventuneet vuoden aikana. Internetin päivittäiskäyttö on lisääntynyt melko tasaisesti kaikissa taajamatyypeissä. Päivittäisen käytön osalta ero pääkaupunkiseudun ja maaseutukuntien välillä on edelleen 25 prosenttiyksikön luokkaa.

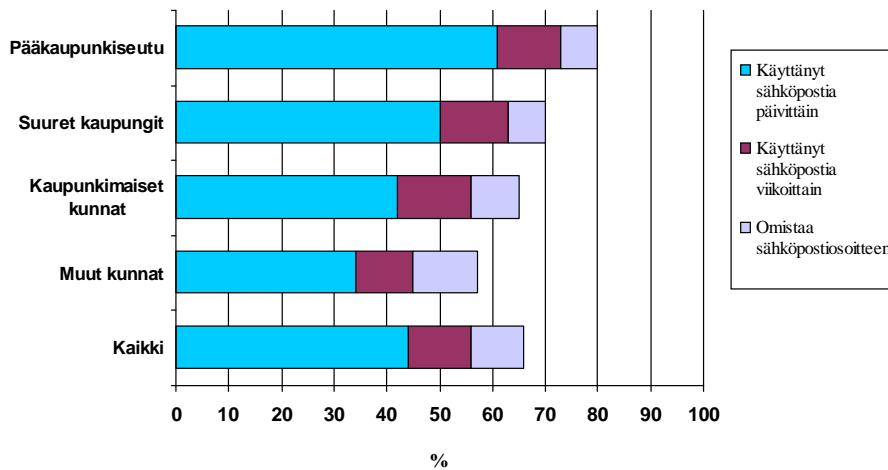
Astetta voimakkaampaa sähköisen verkon käyttöön sitoutumista kuvaa sähköpostin käytön säännöllisyys. Sehän edellyttää yleensä kaksisuuntaista viestintää toisin kuin internet, jota voi käyttää lähes sanomalehden tai teksti-tv:n tapaan yksisuuntaisesti.

Kuvio 3. Sähköpostin käytön intensiteetti ikäryhmän mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2005

Sähköpostin käyttöaste oli vuoden 2004 tapaan jonkin verran alhaisempi (noin 10 prosenttiyksikköä) kuin internetin käyttöaste. Vuorovaikutuksen merkitys ilmeisesti kasvaa iän myötä, koska vanhimmassa ikäryhmässä sähköpostin päivittäiskäyttäjää on lähes yhtä paljon kuin internetin päivittäiskäyttäjää. Internetin päivittäiskäyttäjistä melkein jokainen käyttää päivittäin myös sähköpostia. Sähköpostin päivittäinen käyttö on yleistynyt vuoden kuluessa melkein yhtä paljon kuin internetin päivittäiskäyttö, noin 5 prosenttiyksikköä. Uusia sähköpostiosoitteen hankkineita on vuodessa kertynyt noin kuusi prosenttiyksikköä. Sähköpostin päivittäisten käyttäjien osuus on kasvanut jokaisessa ikäryhmässä, niin on myös internetin päivittäiskäyttäjien osuus.

Kuvio 4. Sähköpostin käytön intensiteetti aluetyypin mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2005

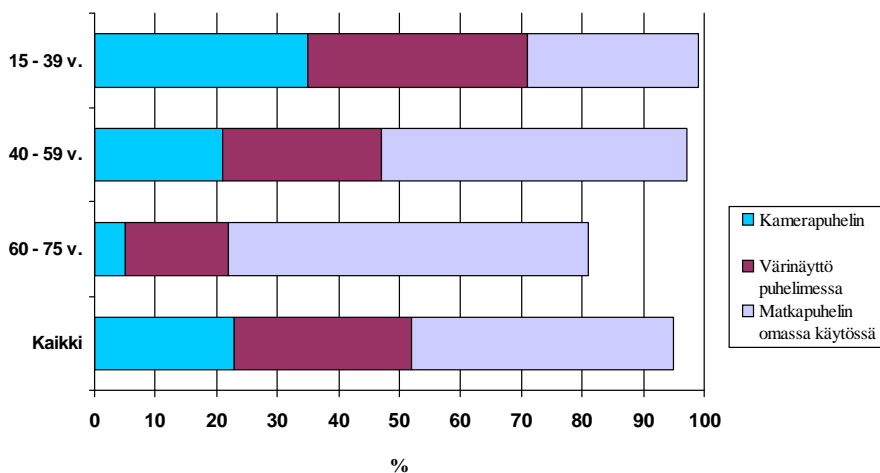

Alueiden välillä on sähköpostin käytössä edelleen suurempi ero kuin internetin käytössä. Sitä päivittäin käyttävien osuus on pääkaupunkiseudulla asuvien joukossa lähes kaksinkertainen maaseutuun ja pienempiin kaupunkeihin verrattuna. (Tämä voi johtua ainakin osittain paikallisuuden ja vuorovaikutuksen sosiaalisten normien erilaisuudesta. Suuressa alueyksikössä koko vuorovaikutus jäsenyytensä enemmän välilliseen kontaktiin kuin pienemmissä yksiköissä). Alueelliset erot eivät ole vuoden mittaan kaventuneet internetin eikä sähköpostin käytössä.

2.2. Suomalaisen matkapuhelimen käyttö

Matkapuhelin on hyvä verrokki internetin ja sähköpostin käytölle, sillä matkapuhelimen käyttö korvaa monia niiden käyttömuotoja etenkin vuorovaikutuksen osalta.

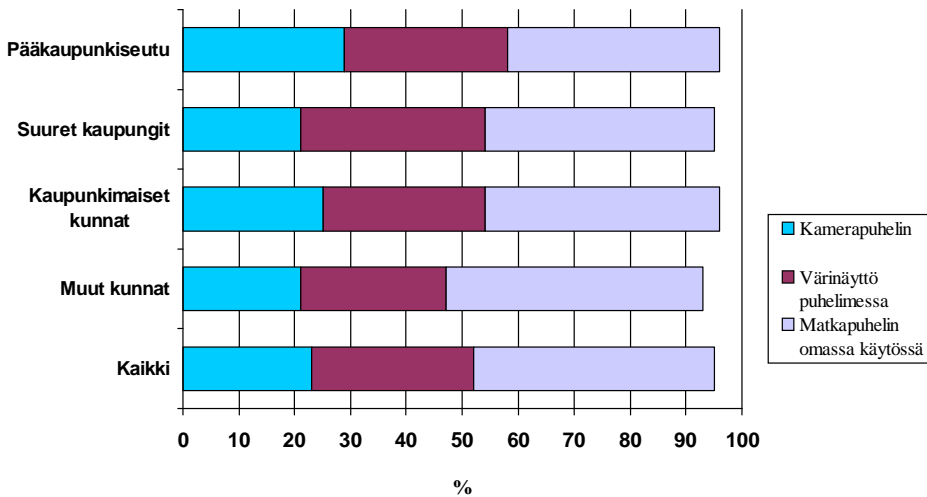
Kuvio 5. Matkapuhelin omassa käytössä, värinäyttö puhelimesta, käyttää kamerapuhelinta ikäryhmän mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2005

Joka viidennellä 60-74-vuotiaalla ei ole matkapuhelinta omassa käytössään. Värinäyttö on matkapuhelimen käyttäjistä useammalla kuin joka toisella. Kamerapuhelimen käyttäjiä on yli kaksi kertaa enemmän kuin vuosi sitten, jolloin se oli vain noin kymmenellä prosentilla väestöstä. 15-39-vuotiaat hankkivat ensimmäisten joukossa matkapuhelinuutuuksia.

Uutuusien leviämisteoria olettaa, että uutuudet ikään kuin valuvat suurista keskuksista pienempiin kaupunkeihin ja niistä edelleen syrjäseuduille. Kuvio 6. tarkastelee tämän oletuksen paikkansapitävyyttä matkapuhelimen ominaisuuksien mukaan.

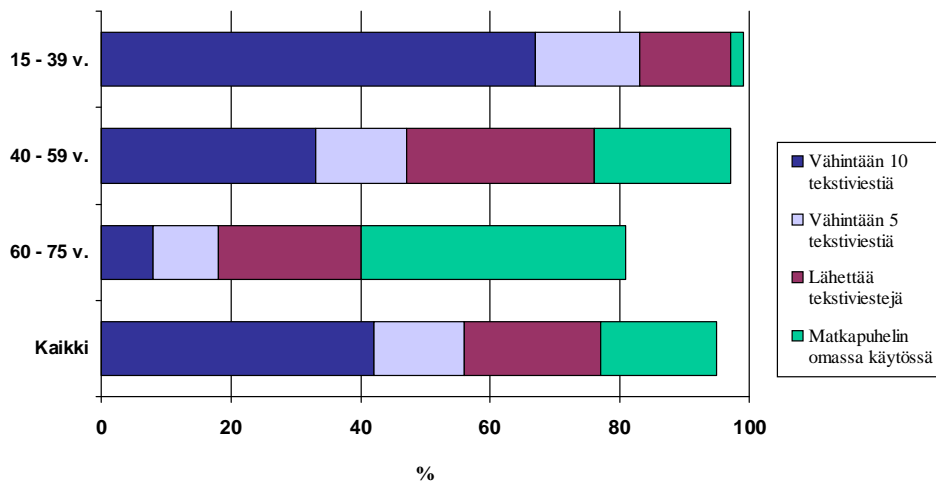
Kuvio 6. Matkapuhelin omassa käytössä, värinäyttö puhelimesta, käyttää kamerapuhelinta aluetyypin mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2005

Aluetyyppien erot ovat vähäisiä.

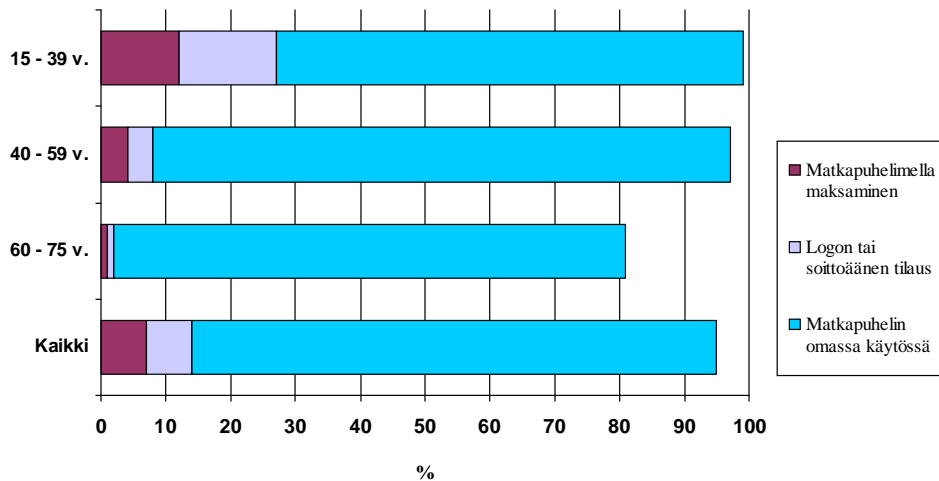
Matkapuhelimenkin osalta kiinnostavampaa on tarkastella varsinaisten palvelujen käyttöastetta. Tekstiviestiä käyttää nuorimmassa ikäluokassa lähes jokainen, mutta 60-74 -vuotiaista kännykkää käyttävistä vain noin puolet. Tekstiviestien määrä on voimakkaasti ikäriippuvainen asia. Tekstiviestejä lähettävien osuudet eivät ole kasvaneet missään ikäluokassa vuodesta 2004. Sen sijaan vähintään kymmenen tekstiviestiä lähettävien osuudet ovat kasvaneet, eniten 15-39 -vuotiaiden ikäluokassa.

Kuvio 7. Matkapuhelin omassa käytössä, tekstiviestin käytön intensiteetti ikäryhmän mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista, marraskuu 2005

Logojen ja soittoäänien tilaus on vuoden aikana hieman vähentynyt ja matkapuhelimella maksaminen on yleistynyt. Kolmen kuukauden aikana maksullisen logon tai soittoäänen oli hankkinut 15-39 -vuotiaista kännykän käyttäjistä vähän yli joka neljäs, kun viime vuonna näin oli tehnyt noin joka kolmas. 40-59 -vuotiaissa enää noin joka kymmenes ja heitä vanhemmissa vain pienen pieni vähemmistö. Matkapuhelinta oli käyttänyt maksamiseen rahan asemasta pääkaupunkiseudulla, jossa tällaisia erilaisia kännykällä maksamismahdollisuuksia lienee eniten, noin joka kahdeksas ja muilla alueilla yksi kahdestakymmenestä. Vähintään yhden maksullisen pelin oli ostanut vajaat seitsemän prosenttia (noin 70 000 henkilöä) wap/internetmatkapuhelimen käyttäjistä kolmen kuukauden aikana. Pelien tilaus kännykkään on yleisempää harvaan asutulla seudulla kuin kaupungeissa.

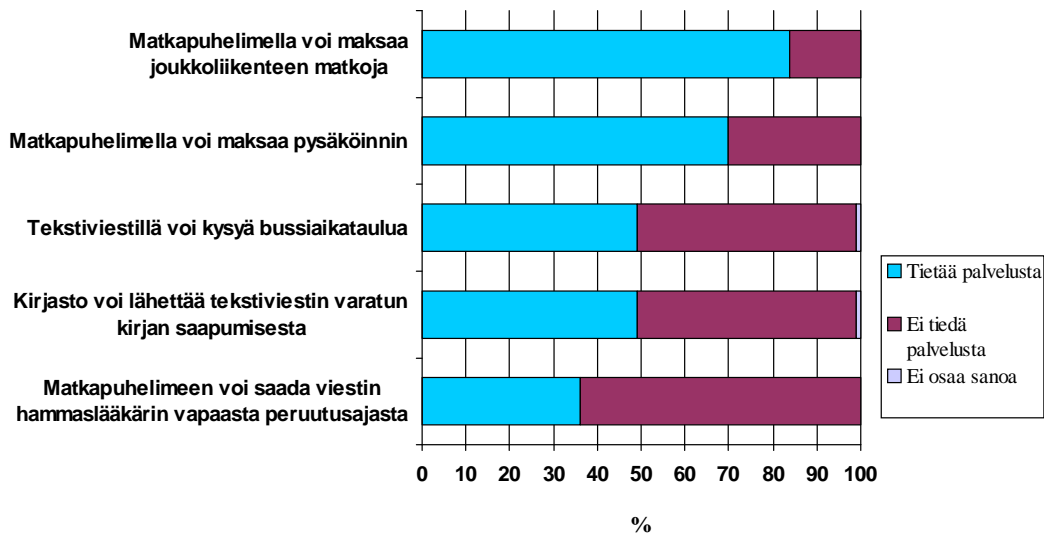
Kuvio 8. Matkapuhelin omassa käytössä, tilannut viimeisen kolmen kuukauden aikana maksullisen soittoäänien tai logon, käyttänyt matkapuhelin rahan asemasta prosentteina 15-74 -vuotiaista ikäryhmän mukaan, marraskuu 2005

2.3. Uudet matkapuhelinpalvelut

Uusia maksullisia matkapuhelinpalveluja on lanseerattu joukkoliikenteen käyttäjille. Haastatteluissa selvitettiin, kuinka laajasti palvelut tunnetaan ja kuinka moni on käyttänyt niitä. Kysymykset matkapuhelinpalveluista rajattiin vain suurten kaupunkien asukkaille, sillä ne ovat käytössä tai niitä on tarkoitus ottaa käyttöön ensin suurimmissa kaupungeissa. Asukkailta kysyttiin, ovatko he kuulleet viidestä matkapuhelinpalvelusta. Palvelut eivät olleet kyselyajankohtana käytettävissä kaikissa suurissa kaupungeissa.

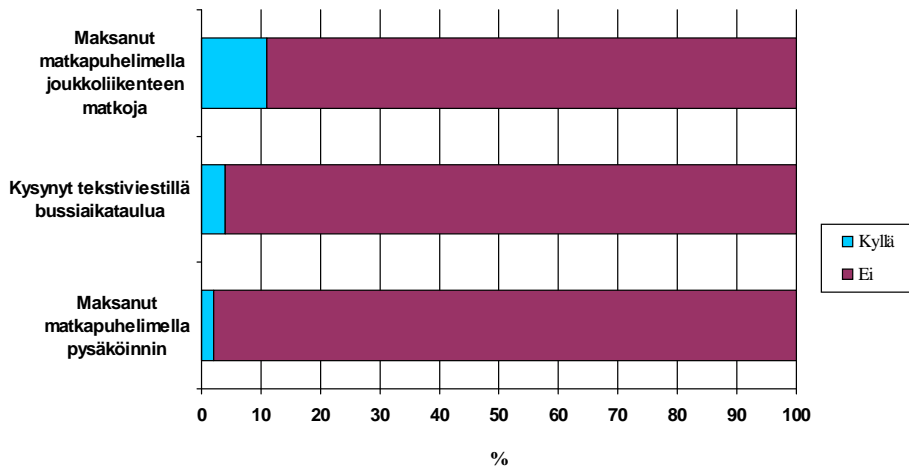
Kuvio9a. On kuullut matkapuhelinpalvelusta marraskuu 2005, prosenttiosuus suurten kaupunkien¹ asukkaista

Yleisimmin tiedettiin, että matkapuhelimella voi maksaa joukkoliikenteen matkoja. Palvelusta oli kuullut useampi kuin neljä viidestä asukkaista. Pääkaupunkiseudulla palvelusta tiesi 91 prosenttia ja muissa kaupungeissa 71 prosenttia. Reilut kaksi kolmesta oli kuullut pysäköinnin maksamisesta matkapuhelinta käyttäen. Noin puolet tiesi, että tekstiviestillä voi kysyä bussiaikataulua ja että kirjasto voi lähettää tekstiviestin varatun kirjan saapumisesta. Kirjastopalvelusta oltiin kuultu vähän useammin muissa kaupungeissa kuin pääkaupunkiseudulla. Noin joka kolmas tiesi mahdollisuudesta saada viesti hammaslääkärin peruutusajasta.

¹ Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu ja Lahti

Kuvio9b. On käyttänyt matkapuhelinpalvelua marraskuu 2005, prosenttiosuus niistä suurten kaupunkien asukkaista, jotka kuulleet palvelusta

Vain harva oli käyttänyt matkapuhelinpalveluja, vaikka tiesi niistä. Ne eivät ole kaikkialla vielä käytössäkään. Matkapuhelimella voi maksaa joukkoliikenteen matkoja Helsingissä ja Turussa. Matkapuhelinmaksu pysäköintiä varten on käytössä Oulussa. Tekstiviestillä voi kysyä bussiaikataulua Helsingissä ja Tampereella. Tiedote matkapuhelimeen kirjan saapumisesta kirjastoon ja hammaslääkärin vapaasta peruutusajasta ovat käytössä useammilla paikkakunnilla.

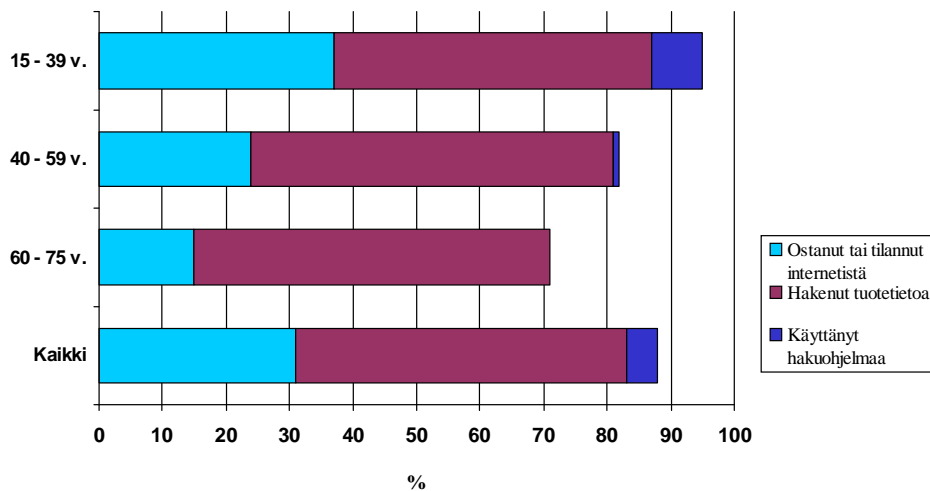
Joukkoliikenteen matkoja oli matkapuhelimella maksanut palvelusta kuulleista noin kymmenen prosenttia eli suurten kaupunkien asukkaista melkein joka kymmenes, näin moni, koska palvelusta oltiin laajasti tietoisia. Vain neljä prosenttia väestöstä, jotka olivat kuulleet mahdollisuudesta kysyä tekstiviestillä bussiaikataulua, oli niin kysynyt niitä. Ja koska palvelusta tiesi vain puolet väestöstä, niin ani harva on todennut, että palvelulla on käyttöarvoa. Matkapuhelimella pysäköinnin maksaminen on vieläkin harvinaisempaa, kaksi prosenttia palvelusta kuulleista oli tehnyt niin.

Aikaisemmissa tutkimuksissa (esim. Nettiotutkimus syksy 2004) on todettu, että matkapuhelimen lisäarvopalvelut eivät ole juurikaan yleistyneet kolmen viime vuoden aikana, vaikka palveluntarjonta on laajentunut. Voi päätellä, että keskeisin käytön este ei välttämättä ole palvelun tuntemattomuus vaan jotkin muut seikat. Olisi tarpeellista pohtia käyttämättömyyden syitä. Ilmeisesti totunnaisista maksutavoista ja -rutiineista luopumiseen on korkea kynnys, ja toisaalta voidaan kysyä, että täytyisikö joukkoliikenteen aikataulupalvelujen hintoja alentaa, jotta kuluttajat kokevat saavansa riittävästi konkreettisia hyötyjä. Kampanjointihan on ollut aika näkyvää.

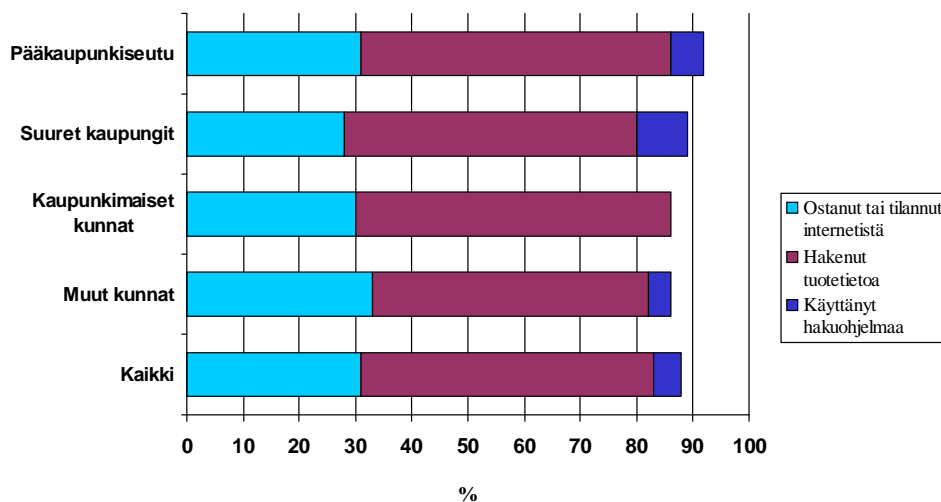
3. Internetin käytön yksityiskohtaisempi tarkastelu

Tämä jakso aloitetaan tarkastelemalla hakukoneen käyttöä, tuotetiedon etsintää, verkkokaupan käyttöä (= ostanut tai tilannut hyödykkeitä netistä). Hakukoneen käyttö on kaikissa ikäryhmissä varsin yleistä. Lähes kaikki sitä käyttäneet ovat hakeneet sillä tietoa tuotteista ja palveluista. Nuorimmassa ikäryhmässä useampi kuin joka kolmas on tilannut tai ostanut jotain verkkokaupasta kolmen kk:n aikana. 60-75-vuotiaista 15 prosenttia oli käynyt verkkokaupassa kolmen kuukauden aikana, kun vuonna 2004 heitä oli vain noin kolme prosenttia. Myös 40-59-vuotiaiden ryhmässä yhä useampi on tehnyt verkkohankintoja. Ehkä laajentunut verkkokaupan tarjonta kohtaa myös vanhempien ikäluokkien taitojen karttuessa heidän ostotarpeitaan aiempaa paremmin. He hankkivat nuorempia useammin verkosta esimerkiksi matkoja ja hotellivaroituksia. Verkkokaupan käytössä ei ole eroja aluetyyppien välillä.

Kuvio 10. Internetin käytön intensiteetti ikäryhmän mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista internetin käyttäjistä

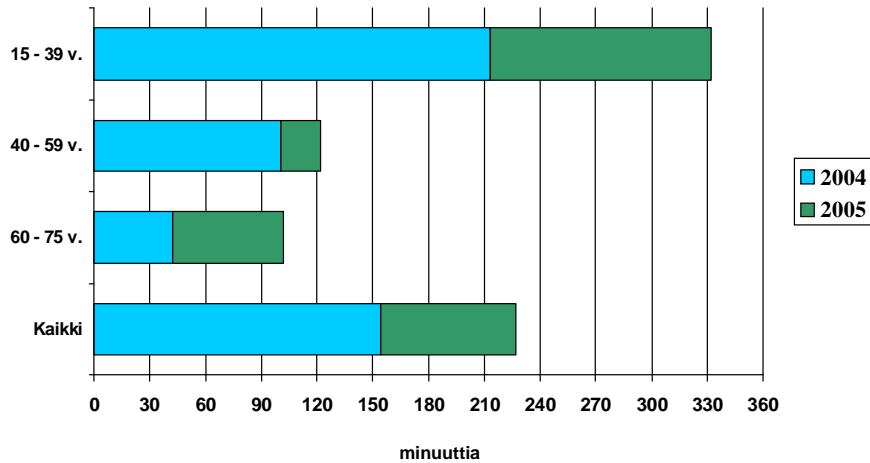
Kuvio 11. Internetin käytön intensiteetti aluetyyppin mukaan, prosentteina 15-74 -vuotiaista internetin käyttäjistä

Internetin käyttö kilpailee monien muiden toimintojen kanssa vapaa-ajastamme. Seuraavat kaksi kuviota tarkastelevat internetissä käytettyä aikaa. Ikäryhmien välillä on eroja. Syksyllä 2004 käytettiin nettiyhteyksiin aikaa kaksi ja puoli tuntia viikossa, ja vuotta myöhemmin jo melkein neljä tuntia viikossa. Muutos on huomattava. Selitys voi olla, että moni kotitalous on vaihtanut aiemman hitaan internet-yhteyden laajakaistaan. On todettu, että laajakaistayhteyden hankkineet kotitaloudet käyttävät internetiä useammin viihteellisiin tarkoituksiin kuin

muunlaisen internetyhteyden varassa olevat ja että laajakaistayhteyteen vaihtaminen lisää internetin ja sähköpostin käyttöä. Vapaa-ajan internetikäyttö on kasvanut huomattavan paljon etenkin 15-39 -vuotiaiden joukossa. Kahden vanhemman ikäryhmän välinen ero on kaventunut vähäiseksi.

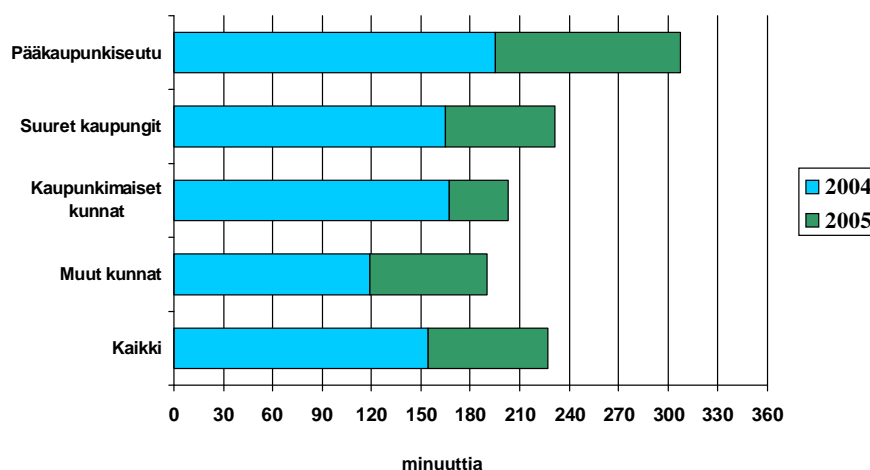
Kuvio 12. Sähköpostin, chattin tai internetin keskimääräinen käyttöaika minuutteina viimeisen 7 päivän aikana marraskuussa 2004 ja 2005, prosentteina 15-74 -vuotiaista internetiä viimeisen 7 päivän aikana vapaa-ajalla käyttäneistä ikäryhmän mukaan

Eri aluetyyppienkin välillä on internetin vapaa-ajankäytössä aikaeroja. Pääkaupunkiseudun käyttäjät käyttävät viikossa lähes kaksi tuntia enemmän kuin muissa kaupungeissa asuvat. Käyttö pääkaupunkiseudulla on lisääntynyt vuoden aikana enemmän kuin muualla. Internetin vapaa-ajan käyttö on kasvanut jokaisessa aluetyypissä vuoden ajanjakson kuluessa.

Netin käyttöön ”uhratun” ajan suuret erot viittaavat siihen, että se palvelee nuorehkoja kaupunkilaisia selvästi paremmin kuin muita myös vapaa-ajan käytön kannalta. Ehkäpä palveluiden suunnittelijoiksi pitäisi pestata maaseudun asukkaita, jos halutaan laajentaa käyttäjien määriä nopeasti. Aikaa myöten palveluille tulee varmaan lisää käyttäjiä myös maaseudulla, sillä tavat ja tottumukset leviävät myös omalla painollaan. Mutta se ei takaa, että ne olisivat juuri maaseutumaiseen elämään erityisen sopivia. Perusteena edellä sanotulle voi esittää Tanja Kotron väitöskirjatyön harrastamiseen liittyvän tietämyksen vaikutusta tuotekehitykseen Suunto oy:ssa rannetietokoneiden osalta. Kotron mukaan sillä, että koko tuotekehitystiimi on extrem urheilulajien aktiivisia harrastajia on ollut oleellinen merkitys rannetietokoneen kehitykselle käyttötarkoitukseensa sopivaksi ja menestyneeksi tuotteeksi. (Alustus kuluttajatutkimuskeskuksessa 3.12.2004 Teknologian yhteiskunnallinen ja kulttuurinen tutkimus-seminaarissa).

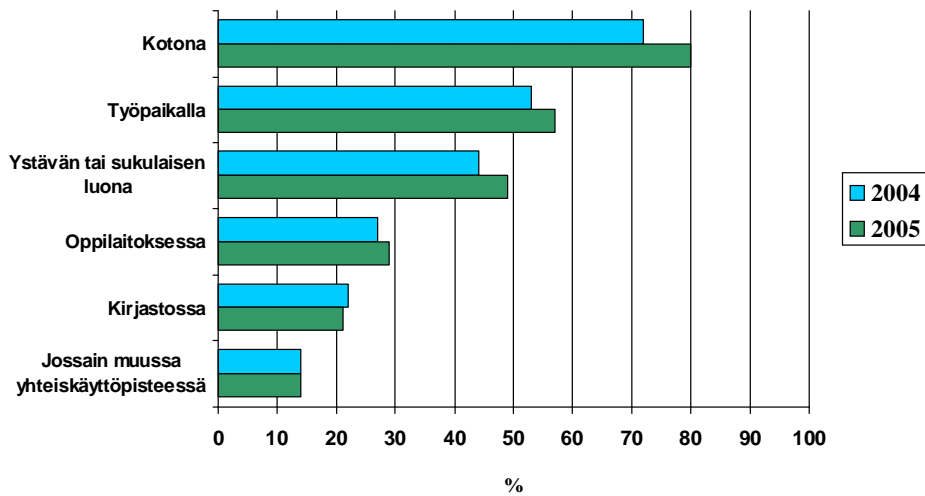
Kuvio 13. Sähköpostin, chattin tai internetin keskimääräinen käyttöaika minuutteina viimeisen 7 päivän aikana marraskuussa 2004 ja 2005, prosentteina 15-74 -vuotiaista internetiä viimeisen 7 päivän aikana vapaa-ajalla käyttäneistä aluetyypin mukaan

3.1. Internetin käyttöpaikat

Tarkastelua jatketaan internetin käyttöpaikkojen suosion vertailulla ja edetään siitä sitten käyttöpaikkaproblematiikkaan.

Kuvio 14. Internetin käyttöpaikat kuluvan vuoden aikana prosentteina internetiä joskus käyttäneistä, marraskuu 2004 ja 2005

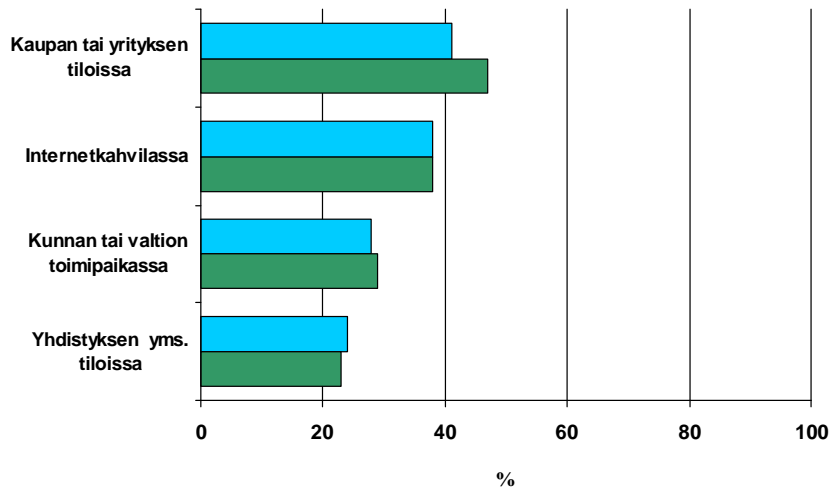

Internetiä käytetään yleisimmin kotona. Ystävän tai sukulaisen kotoa otetut internetyhteydet olivat huomattavan yleisiä ainakin lähes vuoden mittaisella tarkastelujaksolla. Kirjastosta oli tuona aikana internetyhteyksiä ottanut noin joka viides joskus nettiä käyttänyt. Jossain muussa yhteiskäyttöpisteessä käyttäneitä oli noin 15 prosenttia.

Vuonna 2005 internetiä käytettiin useammin melkein kaikissa käyttöpaikoissa kuin vuonna 2004. Kotikäyttö on yleistynyt eniten, mitä ilman muuta selittää se, että internetyhteyden on hankkinut vuoden kuluessa lähes joka kymmenes kotitalous. Käyttö on yleistynyt myös ystävän tai sukulaisen luona, työpaikalla sekä oppilaitoksessa. Suosituimmat käyttöpaikat ovat kasvattaneet suosiotaan edelleenkin. Kirjastokäyttäjistä noin kolme neljästä ja muissa yhteiskäyttöpisteissä internetiä käyttäneistä lähes kaksi kolmesta oli iältään 15-39-vuotiaita. Julkisissa käyttöpaikoissa, kuten kirjastossa tai jossain muussa yhteiskäyttöpisteessä internetin käyttö on pysynyt ennallaan. Internetiä käyttämättömien henkilöiden motivoiminen internetin käyttöön yhteiskäyttöpisteiden avulla ei ole ainakaan vielä toteutunut.

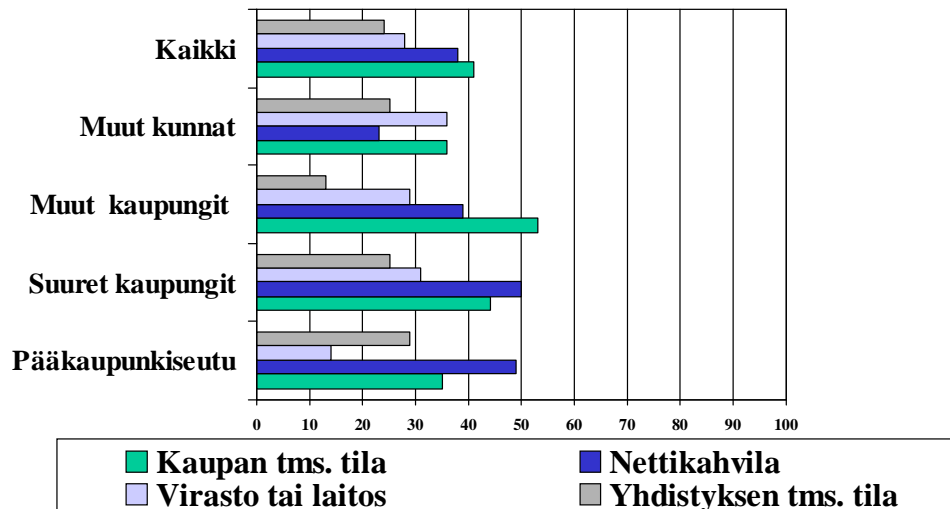
Kuvion 15 perusteella arvoituna kauppojen ja muiden yritysten tiloihin sijoitetut yhteiskäyttöpisteet ja internetkahvilat ovat olleet suosituimpia yhteiskäyttöpisteitä. Eri yhteiskäyttöpisteiden suosituimmuus ei ole juurikaan muuttunut vuoden kuluessa. Opiskelijoiden keskuudessa olivat internetkahvilat suosituin käyttöpaikka. 15-39-vuotiaita oli tässä ryhmässä 140 000 ja 40-74-vuotiaita vain noin 30 000 henkilöä. Työllisillä ja eläkeläisillä puolestaan kaupan tai yrityksen tilat (Eläkeläisten tieto on hyvin epävarma vähäisen havaintomäärän vuoksi).

Kuvio 15. Internetin käyttö kuluva vuoden aikana eri tyyppisissä yhteiskäyttöpisteissä prosentteina internetiä jossain yhteiskäyttöpisteessä käyttäneistä, marraskuu 2004 ja 2005

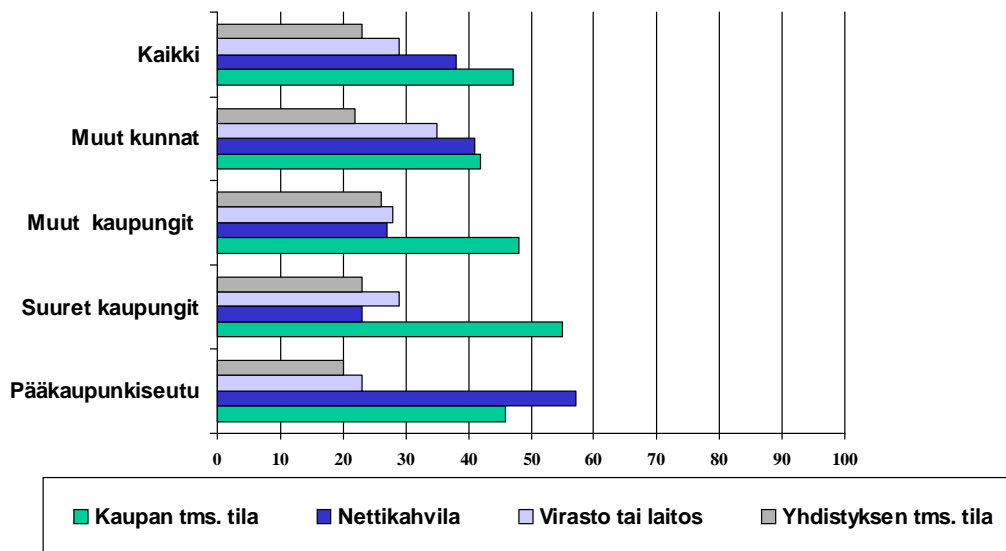

Internetin saavutettavuuden kannalta on tarpeen tarkastella asiaa myös alueellisesta näkökulmasta. Kuviot 16a ja 16b osoittavat, että taajama-asteen mukaan muut kuin kaupunkikunnat eroavat suosituimmuusjärjestyksessä kaupungeista. Muissa kunnissa virastojen ja laitosten yhteiskäyttöpisteitä käytetään useimmin. Kun tehdään karkeampi jako taajama-asteen mukaan (kuvio 16 c) niin huomataan, että kaupan tms. tila ja nettikahvila ovat kaupunkiympäristössä asuvien suosimia yhteiskäyttöpisteitä, ja harvemmin asutuilla seuduilla virasto tai laitos ja yhdistys tms. tila. Kuitenkin kaupan tms. tila ja nettikahvila ovat suosituimmat yhteiskäyttöpisteet sekä maaseudulla että kaupungissa.

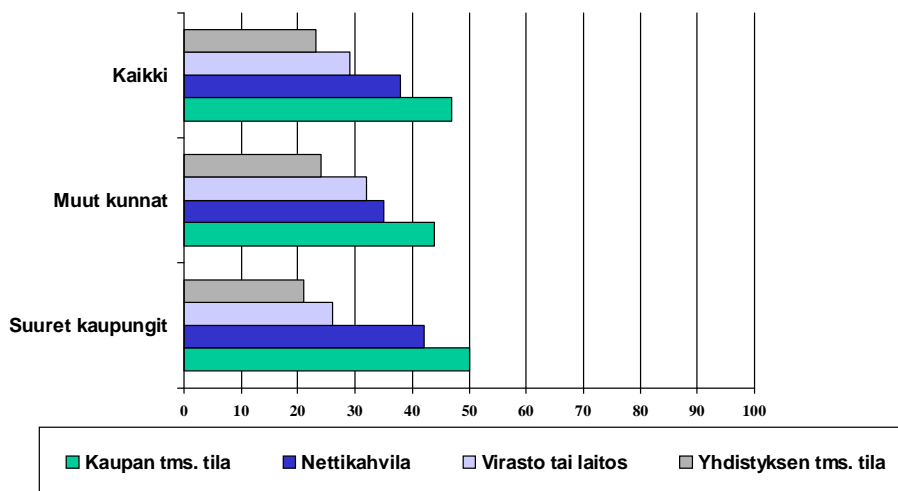
Kuvio 16a. Yhteiskäyttöpisteitä käyttäneiden osuudet vuoden 2004 aikana yhteiskäyttöpistettä käyttäneistä prosentteina aluetyypin mukaan marraskuu 2004

Kuvio 16b. Yhteiskäyttöpisteitä käyttäneiden osuudet vuoden 2005 aikana yhteiskäyttöpistettä käyttäneistä prosentteina aluetyypin mukaan marraskuu 2005

Kuvio 16c. Yhteiskäyttöpisteitä käyttäneiden osuudet vuoden 2005 aikana yhteiskäyttöpistettä käyttäneistä prosentteina taajama-alueen mukaan marraskuu 2005

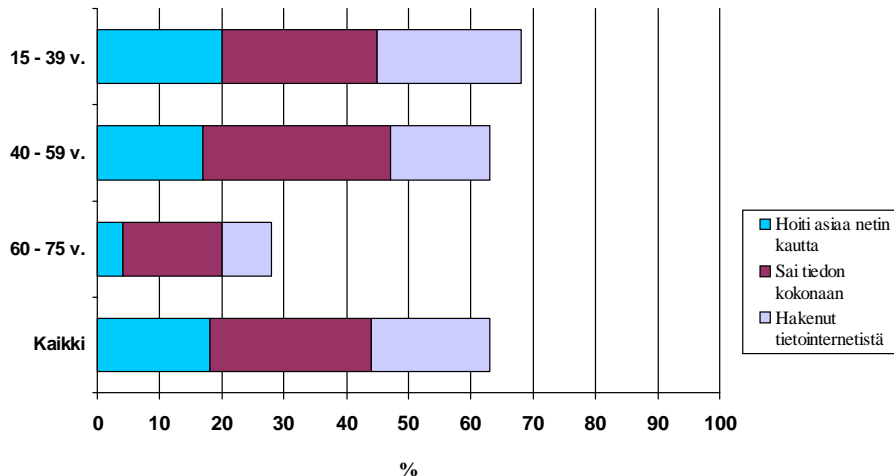

Yhteiskäyttöpisteiden tarpeellisuutta selvitettiin myös kysymyksellä ”Onko teillä ollut tilanteita, joissa yhteiskäyttöpisteestä oli tai olisi ollut hyötyä”. 28 prosenttia arvioi yhteiskäyttöpisteet hyödyllisiksi ja 67 prosenttia arvioi hyödyttömiksi. Vuonna 2004 reilu kolmannes arvioi yhteiskäyttöpisteet hyödyllisiksi. Ylipäätään näyttää siltä, ettei yhteiskäyttöpisteiden merkitys internetkäyttäjille ole ainakaan kasvamassa. Taajamissa yhteiskäyttöpisteistä arveltiin useammin olevan hyötyä kuin maaseudulla. Miten etäisyydet vaikuttaa asiaan, on epäselvää. Maaseudulla elämäntyöli lienee kiirettömämpi - ehkäpä kiireettömyys myös internetin ääreen näkyy asiassa. Naisten ja miesten arvioiden jakautumisissa ei ole juurikaan eroja. Kun asiaa tarkastellaan ikäluokkien mukaan, niin neljä kymmenestä 15-39-vuotiaista arvioi yhteiskäyttöpisteet hyödyllisiksi ja 60-74-vuotiaista vain 12 prosenttia. Vanhimmissa ikäluokassa moni jätti vastaamatta kysymykseen.

4. Julkisten palvelujen käyttö internetin kautta

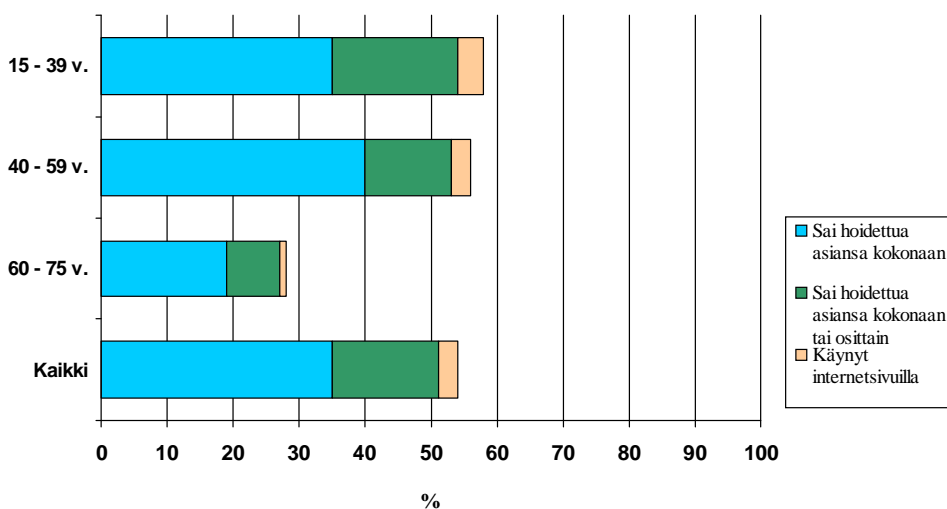
Lähes kaksi kolmasosaa internetiä joskus käyttäneistä oli vuoden 2004 aikana hakenut tietoa kunnan tai valtion palveluista netin kautta (kuvio 17a). Heistä 70 prosenttia sai tarvitsemansa tiedon kokonaan netin kautta ja noin neljännes hoiti asiaa netin kautta. Asioita netin kautta hoitaneista noin puolesta miljoonasta suomalaisesta kaksi kolmasosaa sai hoidettua sen kokonaan netin kautta.

Kuvio 17a. Vuoden 2004 aikana kunnan tai valtion palveluista internetin kautta tietoa hakeneet prosentteina internetiä joskus käyttäneistä ikäryhmän mukaan, marraskuu 2004

Vuoden 2005 tieto ei ole aivan vertailukelpoinen, koska viiteajanjakso oli kolme kuukautta ja kysymyksen sanamuoto oli: "Oletteko käynyt kunnan, valtion laitosten tai Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla elokuun alun jälkeen?" Vähän yli puolet internetiä joskus käyttäneistä oli vuoden 2005 elokuun alun jälkeen käynyt kunnan, valtion laitosten tai Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla. Kaikkiaan 1,7 miljoonaa henkilöä. Heistä 65 prosenttia sai hoidettua asiansa kokonaan ja 30 prosenttia osittain netin kautta. (kuvio 17b)

Kuvio 17b. Käynyt kunnan, valtion laitosten tai Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla elokuun alun jälkeen prosentteina internetiä joskus käyttäneistä ikäryhmän mukaan, marraskuussa 2005

Niiltä vastaajilta, jotka sanoivat hakeneensa tietoa kunnan tai valtion palveluista vuoden 2005 aikana netin kautta tiedusteltiin, mistä palvelusta oli kyse. Haastattelijat käyttivät ns. utelutekniikkaa, jossa vastaajaa pyydetään muistelemaan kaikki mahdolliset palvelut, joita oli käyttänyt. Haastattelijat sijoittivat vastaukset valmiiseen palvelulistaan sopivaan kohtaan tai kohtaan 'jokin muu'. Tulokseksi saatiin seuraava palvelujen käyttöjärjestys, joka antaa yleiskuvan asiasta (Eli kuinka monta käyttölausumaa kukin palvelu sai laskettuna prosentiosuutena netin kautta palveluja käyttäneistä.)

<u>Kunnan tai valtion palvelu</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Kunnan yleisesittely (esim. matkailutiedon hakeminen)	12	29 %
Työnhaku tai työttömyyteen liittyvä asia	9	15 %
Verotus	6	11 %
Sairauteen tai lääkekorvauksiin liittyvä asia	5	11 %
Asumiseen tai asumistukeen liittyvä asia	4	10 %
Yhteys kirjastoon	5	9 %
Opintotukeen liittyvä asia	2	9 %
Julkisen liikenteen aikataulut ja reitit	7	8 %
Kunnan kulttuuritarjonta	5	8 %
Opiskelu	6	7 %
Rakentamiseen liittyvä tai rakennuslupa-asia	3	4 %
Päivähoitoon liittyvä asia	2	4 %
Kansalais- tai työväenopistoon liittyvä asia	2	1 %
Passi tai ajokorttiasia	1	1 %
Muuttaminen (esim. osoitteenmuutos)	1	1 %
Eläkkeisiin liittyvä asia	1	3 %
Jokin muu	16	30 %

Melkein kaikki palvelut olivat useammin käytettyjä kuin vuonna 2004. Kunnan yleisesittelyä oli selailtu kaikkein useimmin. Tuki- ja korvauspalveluista oli netin kautta haettu selvästi useammin tietoa kuin vuosi sitten.

Ikäryhmittäisessä tarkastelussa 15-39 -vuotiailla oli useammin lausumia, aivan kuten viime vuonnakin, netin kautta tehdystä muuttoilmoituksesta, työhausta, asumis- ja opintotukihakemuksesta sekä päivähoitoasiasta. Lausumia ei ollut enää useammin aikataulujen käytöstä, opiskeluun tai kirjaston käyttöön liittyvästä asiasta. Vanhempikin väestö on alkanut käyttää näitä palveluja. Kaikissa ikäryhmissä haetaan tietoa verotusasioista, julkisen liikenteen aikatauluista ja reiteistä sekä kirjastopalveluista. Naiset hakevat tietoa opiskeluasioista useammin kuin miehet. Kunnan yleisesittely on vähän suosittu maaseudulla kuin kaupungeissa. Alueelliset erot ovat vähäisiä.

Haastattelussa kysyttiin myös internetlomakkeiden käytöstä viimeisen kolmen kuukauden aikana. Kysymys kattoi sekä julkisen että yksityisen sektorin lomakkeet (liite2 kysymys NE20A). Vanhin ikäryhmä on käyttänyt oleellisesti harvemmin internetlomakkeita kuin muut ikäryhmät, joissa käyttäneitä on edelleen 1/3. Aluetypin välillä on selvä taaja-asteen mukainen ero. Näyttää kuitenkin siltä, että ero on kaventunut vuodesta 2004.

Taulukko 1. Internetlomakkeita käyttäneiden prosentiosuus viimeisen kolmen kuukauden aikana internetiä käyttäneistä ikäryhmän ja alueentyypin, marraskuu 2004

Ikäryhmä	Käytön useus		
	kerran	useammin	ei kertaakaan
15-39-vuotiaat	16	16	68
40-59-vuotiaat	17	15	68
60-74-vuotiaat	5	12	83
Aluetyyppi			
Pääkaupunkiseutu	21	22	57
Suuret kaupungit	16	19	66
Muu kaupungit	14	11	75
Muut kunnat	15	13	72
Kaikki	16	15	69

Taulukko 2. Internetlomakkeita käyttäneiden prosenttiosuus viimeisen kolmen kuukauden aikana internetiä käyttäneistä ikäryhmän ja alueentyypin, marraskuu 2005

Ikäryhmä	Käytön useus		
	kerran	useammin	ei kertaakaan
15-39-vuotiaat	18	17	65
40-59-vuotiaat	16	15	69
60-74-vuotiaat	9	12	79

Alueyyppi

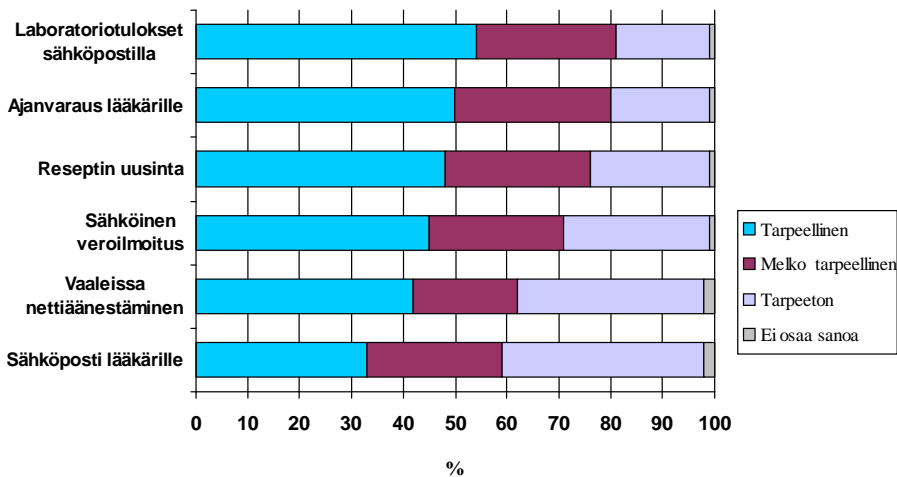
Pääkaupunkiseutu	17	20	63
Suuret kaupungit	20	14	66
Muu kaupungit	15	14	71
Muut kunnat	15	15	70
Kaikki	17	16	67

Internetlomakkeita käyttäneistä (800 000 henkilöä) joka toinen oli palauttanut lomakkeita vain sähköisesti, 30 prosenttia vain postitse ja 20 prosenttia molemmilla tavoilla (liite 2. kysymys NE20B). Tilanne ei ole muuttunut viime vuodesta.

4.1. Uusiin internetpalveluihin ja verkon turvallisuuteen suhtautuminen

Tässä osiossa tarkastellaan miten 15-74 -vuotiaat suomalaiset internetiä joskus käyttäneet arvioivat mahdollisten internetpalvelujen hyödyllisyyttä. Kysymyksen sanamuoto oli seuraava: ”Pidätkö seuraavien palvelujen käyttömahdollisuutta internetin kautta kansalaisten kannalta tarpeellisena, melko tarpeellisena vai tarpeettomana. Kun tämä 15 kohdan palvelulista oli pitkähkön haastattelun loppupuolella, niin saatuihin tarpeellisuusarvioihin pitää suhtautua huomattavan varauksellisesti. Ehkä paras tulkintatapa on katsoa tarpeettomana pitävien prosenttiosuutta. Seuraavassa on jakautumat vuodelta 2004 sekä 2005 ja tapahtuneiden muutosten arviointia.

Kuvio18. Mahdollisia internetpalveluja kansalaisille tarpeellisina pitävien osuudet internetiä joskus käyttäneistä, marraskuu 2005

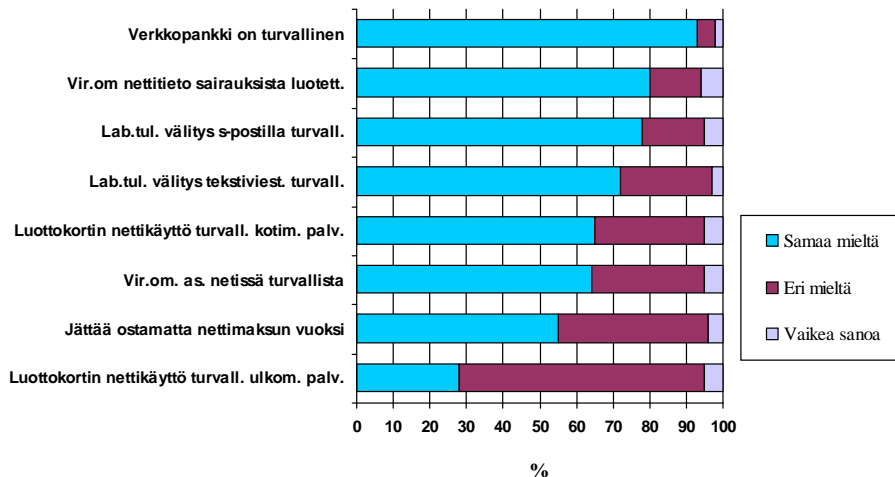

Tarpeellisimpina palveluina netin kautta pidettiin terveydenhuoltoon liittyviä asioita, kuten laboratoriotulokset sähköpostilla, ajanvaraus lääkärille ja reseptin uusinta. Laboratoriotulokset sähköpostilla ja reseptin uusinta arviointiin jonkin verran tarpeellisemmaksi ja sähköposti lääkärille yhtä tarpeelliseksi kuin vuosi sitten. Sähköisen veroilmoituksen arvio tarpeelliseksi yhtä suuri osuus kuin viime vuonna. Vaaleissa nettiäänestäminen koettiin tarpeellisempänä netin kautta hoidettavana asiana kuin vuonna 2004. Kuitenkaan nettiäänestäminen ei ole vastaajien mielestä oleellisimpien nettipalvelujen joukossa. Missään kysytyssä asiassa ei ole tapahtunut arviota tarpeellisuuden heikentymisestä, joten yleisesti voitaneen todeta, että netin kautta tapahtuvia palveluja kohtaan koetaan kasvavaa kiinnostusta.

Internetpalvelujen turvallisuuteen suhtautuminen

Internetiä joskus käyttänyttä väestöä pyydettiin arvioimaan, kuinka turvallista on hoitaa joitakin asioita netin kautta.

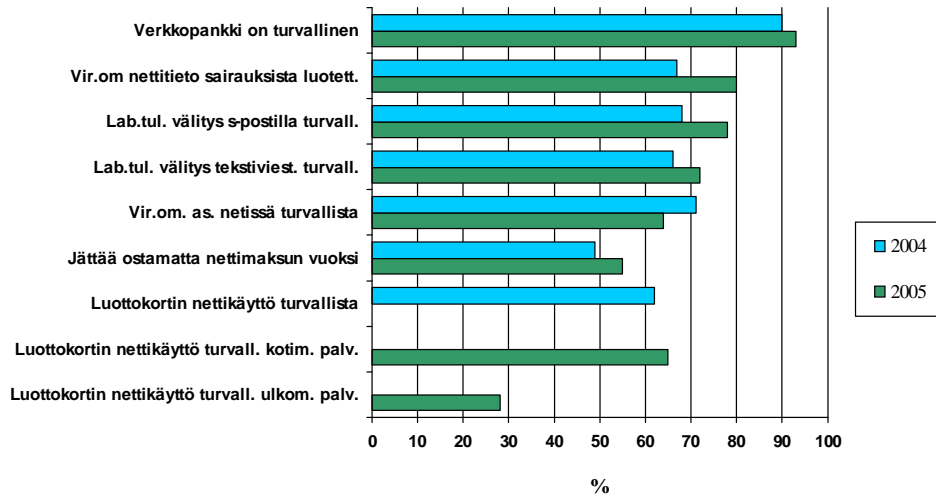
Kuvio 19a. Internetin palvelujen turvallisuutta koskeviin mielipideväitteisiin suhtautuminen nettiä joskus käyttäneiden ryhmässä, marraskuu 2005

Verkkopankkiin luotetaan hyvin yleisesti. Luottamus verkkopankkiin on jopa hieman kasvanut vuodesta 2004, jolloin 90 prosenttia arvioi, että verkkopankki on turvallinen. (kuvio 19b) Luottamuksellisten asioiden hoitamiseen viranomaisten kanssa netin kautta suhtaudutaan varsin myönteisesti. Täysin samaa mieltä viranomaisasiointin turvallisuudesta netin kautta oli noin joka neljäs. Viranomaisten nettisivujen tietoon sairauksista luottaa neljä viidestä. Sähköpostin ja tekstiviestin välillä ei näyttänyt olevan eroa terveystietojen välityskanavana vuonna 2004. Vuonna 2005 luottamus kumpaankin välityskanavaan oli kasvanut ja sähköpostiin enemmän kuin tekstiviestiin. Luottokortin nettikäyttöön suhtautui viime vuonna kolmannes epäillen. Tänä vuonna kysyttiin erikseen suhtautumista kotimaisten ja ulkomaisten nettipalvelujen käyttöön. Kotimaisiin luottokortilla tehtävien nettipalvelumaksujen toimivuuteen luotettiin huomattavasti enemmän kuin ulkomaisiin. Kaksi kolmesta luotti kotimaisiin välityspalveluihin ja alle joka kolmas ulkomaisiin välityspalveluihin. Jopa yli puolet on samaa mieltä väitteen ”Jätän kiinnostavankin tuotteen ostamatta koska en halua maksaa internetin kautta” kanssa. Osuus kasvoi viime vuodesta kuusi prosenttiyksikköä. Tämä viittaa siihen, että vaikka verkkopankkia pidetään turvallisena, niin silti etenkin ulkomaisten palvelujen välitön maksaminen netissä (ilman kotiin tulevaa laskua) epäilyttää huomattavan monia nettiä joskus käyttäneistä. Taulukoissa on esitetty tarkempia jakautumia ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan.

15-39-vuotiaat suhtautuvat optimistisimmin melkein kaikkiin nettipalveluihin. He luottivat useimmin luottokorttimaksamiseen sekä kotimaisissa että ulkomaisissa palveluissa. 60-74 -vuotiaat suhtautuvat muita ikäryhmiä epäilevämmiin netin turvallisuuteen ja heidän joukossaan on selvästi muita ryhmiä enemmän niitä, jotka eivät osaa ottaa kantaa väitteisiin. Pankkipalveluihin luotettavuudesta on täysin samaa mieltä useimmin 40-59 -vuotiaat. 15-39 -vuotiaat epäilevät useammin kuin 40-59 -vuotiaat sähköpostin ja tekstiviestin luotettavuutta omaa terveydentilaa koskevan tiedon välityskanavana.

Kuvio 19b. Internetin palvelujen turvallisuutta koskeviin mielipideväitteisiin suhtautuminen nettiä joskus käyttäneiden ryhmässä, marraskuu 2004 ja 2005

Taulukko 3: Viranomaisasioinnin turvallisuus internetin kautta

Luottamuksellisten viranomaisasioiden hoitaminen internetin kautta on turvallista	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	eos	Väestöpohja
15-39 v.....	29	41	19	8	3	1 592 050
40-59 v.....	27	33	21	13	6	1 248 170
60-74 v.....	20	29	24	17	10	283 180
miehet.....	34	36	17	9	4	1 587 762
naiset.....	21	38	23	13	5	1 535 638
kaikki.....	27	37	20	11	5	3 123 400

Kysyttäessä, miksi ei pidä käyttää turvallisena, tietoturvakysymykset korostuivat useimmissa kommentteissa, joista seuraavassa muutamia esimerkkejä:

- Ei voi varmistaa että henkilöt molemmissa päissä ovat oikeat
- Ennakkoluulot hakkereista
- Joku voi päästä tietoihin käsiksi
- Niitä pääsee sivullinen henkilö tutkimaan
- Sellaisia asioita ei voi julkisesti käsitellä
- Ei luota tähän tarvittavaan teknologiaan

Muita kommentteja:

- Ei sovi ajatusmaailmaan
- Ei korvaa kahdenkeskistä palvelua
- Internet ei tuttu vielä

Taulukko 4: Verkkopankin turvallisuus

Verkkopankki on turvallinen	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	eos	Väestöpohja
15-39 v.....	74	20	3	2	1	1 592 050
40-59 v.	79	14	3	2	2	1 248 170
60-74 v.	69	15	4	6	6	283 180
miehet.....	78	14	4	2	2	1 587 762
naiset.	73	20	2	3	2	1 535 638
kaikki	76	17	3	2	2	3 123 400

Taulukko 5: Luottokorttimaksamisen turvallisuus kotimaisissa internet-palveluissa

Luottokortilla maksaminen kotimaisissa internet-palveluissa on turvallista	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	eos	Väestöpohja
15-39 v.....	33	38	18	9	2	1 592 050
40-59 v.	24	36	19	14	7	1 248 170
60-74 v.	21	30	15	22	12	283 180
miehet.....	33	35	17	10	5	1 587 762
naiset.	23	38	19	15	5	1 535 638
kaikki	28	37	18	12	5	3 123 400

Taulukko 6: Luottokorttimaksamisen turvallisuus ulkomaisissa internet-palveluissa

Luottokortilla maksaminen ulkomaalaisissa internet-palveluissa on turvallista	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	eos	Väestöpohja
15-39 v.....	6	28	35	29	2	1 592 050
40-59 v.	5	18	31	39	7	1 248 170
60-74 v.	4	11	27	45	13	283 180
miehet.....	8	25	32	31	4	1 587 762
naiset.	3	20	33	38	6	1 535 638
kaikki	5	22	33	35	5	3 123 400

Keväällä 2004 kysyttiin Suomalaiset viestintävälineiden käyttäjinä –tutkimuksessa, millä tavoin on maksanut laskuja. Yhtenä vaihtoehtona oli ”Verkkopankin kautta valtuuttamani henkilön välityksellä”. Useampi kuin joka kymmenes oli antanut verkkopankkinsa tunnukset jonkun toisen käyttöön. Yli 60-vuotiaista hieman pienempi osa oli delegoinut verkkopankin käytön toiselle kuin heitä nuoremmat.

Pankkiasioden hoitamisesta internetin kautta on tullut internetin käyttäjille rutiinia viime vuosien aikana. Kolme neljästä internetin käyttäjästä oli keväällä 2005 tehdyn haastattelututkimuksen mukaan hoitanut pankkiasioitaan netin välityksellä. Pankkiasioden hoitoa netin kautta *toisen henkilön puolesta* selvitettiin vuonna 2005 syksyllä: ”Onko joku toinen hoitanut puolestanne pankkiasioita internetin avulla elokuun alun jälkeen?” Kysymys esitettiin erikseen henkilöille, joiden kotitaloudessa ei ole internetiä ja henkilöille, joilla on internetyhteys kotona käytävissään. Näin voitiin selvittää koti-internetin käyttömahdollisuuden merkitystä pankkiasioden hoitamiseksi toisen puolesta.

Joku toinen oli hoitanut pankkiasioita joka neljännen koti-internetin käyttäjien puolesta. Ikäluokkien välillä ei ole eroja osuuksissa.

Taulukko 7. Joku toinen hoitanut puolesta pankkiasioita internetin kautta, kun kotona on internetyhteys marraskuu 2005

Joku toinen hoitanut puolesta pankkiasioita, kotona internet	kyllä	ei	eos	Väestöpohja
18-39 v.....	24	76	0	1 241 000
40-59 v.....	24	76	0	1 151 000
60-74 v.....	25	75	0	239 000
kaikki.....	24	76	0	2 631 000

Joka kuudennen henkilön, jolla ei ole koti-internetiä käytössä, oli joku toinen hoitanut pankkiasioita puolesta. Ikäluokkien välillä on eroja siten, että nuorimmassa ja vanhimmassa ikäluokassa joku toinen oli hoitanut pankkiasioita toisen puolesta useimmin.

Taulukko 8. Joku toinen hoitanut puolesta pankkiasioita internetin kautta, kun kotona ei ole internetyhteyttä marraskuu 2005

Joku toinen hoitanut puolesta pankkiasioita, kotona ei internetiä	kyllä	ei	eos	Väestöpohja
18-39 v.....	19	79	2	398 900
40-59 v.....	9	91	0	396 000
60-74 v.....	18	82	0	511 000
kaikki.....	16	83	1	1 306 000

Vastaajilta, joiden puolesta joku toinen oli hoitanut pankkiasioita ja joilla ei ollut kotona internetyhteyttä, kysyttiin, onko joku toinen hoitanut myös jotain muita asioita internetin kautta. Ikäluokkien välillä oli eroja siten, että 60-74 -vuotiaiden asioita oli joku toinen hoitanut harvemmin kuin nuorempien ikäluokkien, noin joka kuudennen puolesta.

Taulukko 9. Joku toinen hoitanut puolesta muita kuin pankkiasioita, kun kotona ei ole internetyhteyttä marraskuu 2005

Joku toinen hoitanut puolesta muita kuin pankkiasioita, kotona ei internetiä (osuus henkilöistä, joiden puolesta hoidettu pankkiasioita) *	kyllä	ei	eos	Väestöpohja
18-39 v.....	37	63	0	76 000
40-59 v.....	67	33	0	37 000
60-74 v.....	17	83	0	94 000
kaikki.....	36	64	0	207 000

*vastaajamäärän suppeuden takia jakautuma epävarma

Koti-internetyhteyden omistaminen tasoittaa ikäeroja puolesta asioinnissa. Joka kolmannen puolesta oli asioitu muutenkin kuin pankkiasioissa.

Taulukko 10. Joku toinen hoitanut puolesta muita kuin pankkiasioita, kun kotona on internetyhteys marraskuu 2005

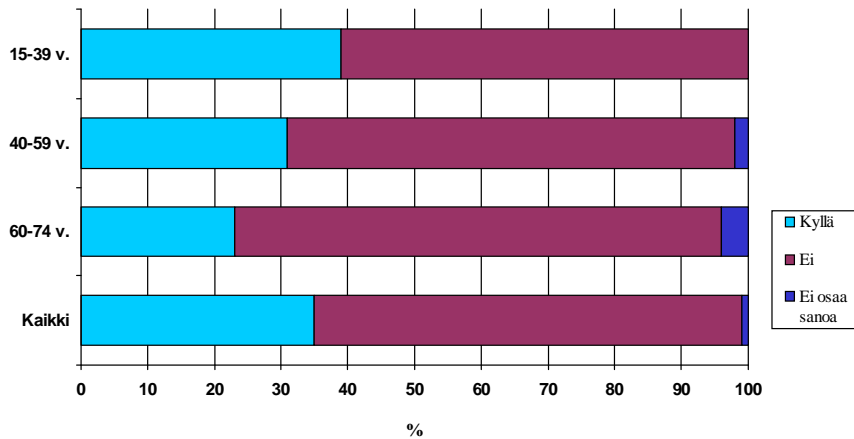
Joku toinen hoitanut puolesta pankkiasioita, kotona internet (osuus henkilöistä, joiden puolesta hoidettu pankkiasioita)	kyllä	ei	eos	Väestöpohja
18-39 v.....	30	68	2	293 000
40-59 v.....	40	58	2	279 000
60-74 v.....	42	58	0	60 000
kaikki.....	35	63	2	633 000

4.2. Langaton internet-yhteys

Muutamit kaupungit ovat perustaneet alueelleen langattomia laajakaistaverkkoja, jotka ovat ilmaiseksi käytettävissä WLAN-yhteensopivalla laitteella. Näin internet-käyttäjällä on mahdollisuus käyttää verkon peittoalueella internetiä silloinkin, kun hän ei ole kiinteän verkon ääressä.

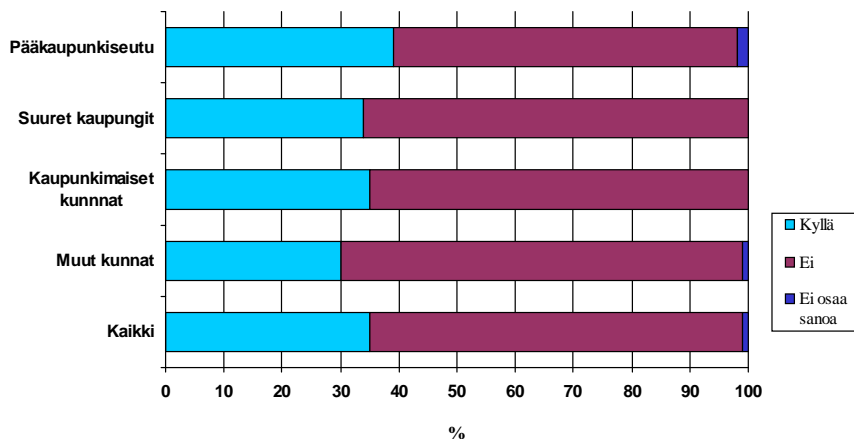
Internetin käyttäjiltä, joilla oli kannettava tietokone tai kämmentietokone kotitaloudessaan, kysyttiin: ”Olisiko teillä käyttöä langattomalle internet-yhteydelle liikkeessanne julkisissa tiloissa tai kaupungilla?”

Kuvio20. Käyttäisi langatonta internet-yhteyttä julkisissa tiloissa tai kaupungilla marraskuu 2005, osuus henkilöistä joilla taloudessa käytössä kannettava tietokone tai kämmentietokone ikäluokan mukaan (60-74 -vuotiaiden jakautuma epätarkka vastaajamäärien takia)

Moni arvioi hyödylliseksi langattoman internetyhteyden julkisissa tiloissa tai kaupungilla. Liikutettavan tietokoneen, kannettavan tai kämmentietokoneen käyttäjistä yksi kolmesta (35 prosenttia) arvioi, että käyttäisi langatonta internetyhteyttä julkisissa tiloissa tai kaupungilla. Tarkemman ikäjaottelun mukaan 30-39 -vuotiaiden ikäryhmässä lähes puolet käyttäisi langatonta yhteyttä. Kiinnostus langattoman yhteyden käyttämahdollisuuteen julkisissa tiloissa vähenee iän myötä.

Kuvio21. Käyttäisi langatonta internet-yhteyttä julkisissa tiloissa tai kaupungilla marraskuu 2005, osuus henkilöistä joilla taloudessa käytössä kannettava tietokone tai kämmentietokone taajama-alueen mukaan

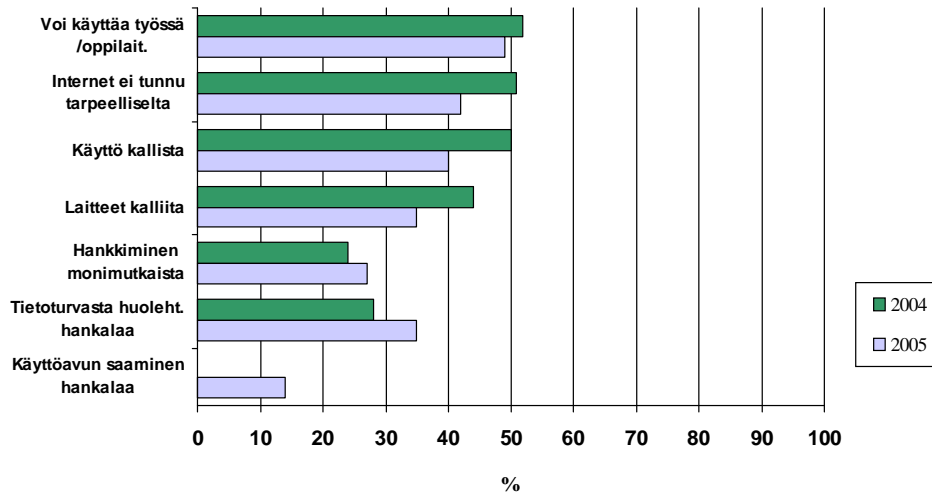
Taajama-aste ei juurikaan erottele kiinnostusta langattoman yhteyden käyttöön. Pääkaupunkiseudun väestöstä neljä kymmenestä ja maaseutukuntien väestöstä kolme kymmenestä käyttäisi sitä.

4.3. Miksi kotona ei ole internetyhteyttä

Tutkimuksessa selvitettiin myös sitä, miten paljon eri tekijät vaikuttavat siihen, ettei kotona ole internetyhteyttä.

Kuvion 22 mukaan tietoturvasta huolehtimisella ja internetyhteyden hankkimisen monimutkaisuudella ei ole kovinkaan huomattavaa vaikutusta ilman kotiyhteyttä olemiseen. Ne ovat kuitenkin ainoita asioita, joiden merkitys internetin hankkimattomuuteen on kasvanut vuodesta 2004. Käytön kalleus on syynä jonkin verran useammille kuin laitteiden kalleus. Hintatekijöiden merkitys on vähentynyt vuodesta 2004 enemmän kuin minkään muun tekijän merkitys. Mutta ilman internetyhteyttä oloon vaikuttavat vahvimmin sen käyttömahdollisuus muualla ja se, ettei se tunnu tarpeelliselta. Käyttöavun saaminen on ongelma harvoille.

Kuvio 22. Eri tekijöiden merkitys sille, että kotiin ei ole hankittu internetyhteyttä prosentteina ilman kotiyhteyttä olevista, tekijä vaikuttaa paljon tai jonkin verran, marraskuu 2004 ja 2005

Internetyhteyden hankkineiden kotitalouksien osuus on vuoden 2004 marraskuusta lisääntynyt lähes kymmenen prosenttiyksikköä. Yhä suurempi osuus vähintään kolmen henkilön kotitietokoneen hankkineista talouksista omistaa koti-internetyhteyden.

Ehkäpä kotitaloudet, joille hankkimisen monimutkaisuus ja tietoturva ovat esteitä, ovat kaikkein vähiten motivoituneita hankkimaan internetyhteyttä. Yhden hengen talouksissa internetin käytettävyys muualla näyttäisi olevan vaikuttavampi syy kuin suuremmissa talouksissa, kun taas käyttöavun saaminen ei niin vaikuttava syy.

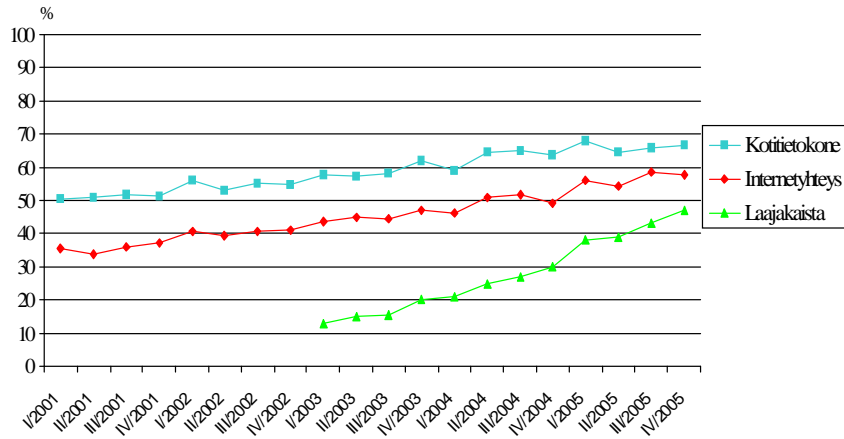
4.4. Laitekannan yleistymisen vuodesta 2004

Kotitietokone ja internetyhteys ovat yleistyneet vuoden aikana hitaasti. Laajakaistayhteys on yleistynyt nopeasti kotitalouden koosta riippumatta ja on jo melkein puolella kotitalouksista. (kuvio 23) Kotitietokoneen omistavista vähintään kolmen hengen talouksista useampi kuin yhdeksän kymmenestä käyttää koti-internetiä. Tieto- ja viestintälaitteita on harvemmin yhden ja kahden hengen talouksissa kuin suuremmissa talouksissa. (taulukko 11) Aikasarjamalliin perustuvan ennusteen (kuvio 24) mukaan yhden hengen iäkkäiden kotitalouksien palveluja ei voi perustaa kotitietokoneen ja internetyhteyden varaan ainakaan tällä vuosikymmenellä. (ks. Nurmela ja Sirkiä, Futura 2-3/2005, s. 104-116)

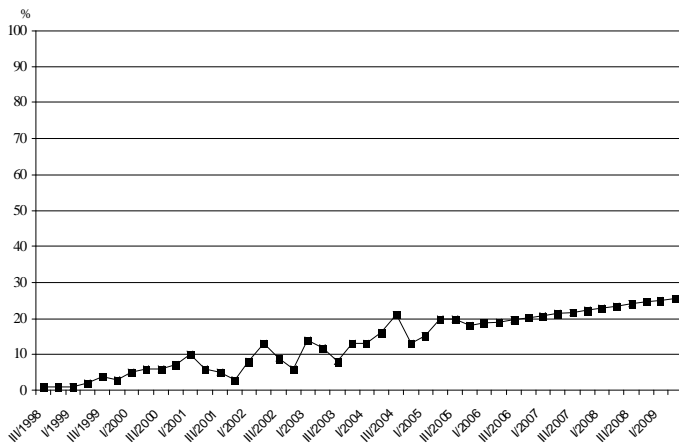
Taulukko11. Kotitalouksien tietokoneet, internet- ja laajakaistayhteydet talouden koon mukaan marraskuussa 2004 ja 2005 prosentteina kaikista talouksista

	1- 2 henkeä		3+ henkeä		kaikki	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Tietokone	54	59	89	89	64	67
Internetyhteys	40	48	76	83	49	58
Laajakaistayhteys	23	39	47	69	30	47
Talouksia vuonna 2005	1 742	200	662	600	2 405	000

Kuvio 23. Kotitietokoneen, internet- ja laajakaistayhteyden hankkineiden kotitalouksien prosenttiosuudet vuoden 2001 alusta vuosineljänneksittäin

Kuvio 24. Internet-yhteyden hankkineiden 55-74-vuotiaiden yksinasuvien prosenttiosuudet marraskuusta 1998 elokuuhun 2005 ja yleistymisen ennuste marraskuusta 2005 helmikuuhun 2009

5. Yhteenveto

Tässä muistiossa esiteltyjen tulosten perusteella on pääteltävissä, että mitä monipuolisemmasta, säännöllisemmästä tai syvemmälle käyttäjän arkiseen toimintaan nivoituvasta viestintävälineiden ja – palvelujen käytöstä on kyse, sitä suuremmat ovat ikäryhmien ja ehkä myös taaja-asteen mukaiset erot. Kyse ei kuitenkaan ole ainakaan pelkästään ihmisten osaamisen puutteista, vaan merkittävä tekijä lie-nee se, että internetin liittymä- ja palvelutarjonnassa ei näytä olevan ihmisten elämänkaaren vaiheeseen sopivia käyttöön motivoivia palveluja. Tulosten mukaan sekä nykyinen että mahdollinen uusi palvelu- tarjonta vastaa parhaiten ylempien toimihenkilöiden elämäntilanteen tarpeisiin.

Tutkimuksen kiinnostavin tulos oli se, että vapaa-ajan internetkäyttöön kulutetaan aikaa selvästi enem- män kuin vuosi sitten. Internetin ja sähköpostin päivittäiskäyttäjien osuus on kasvanut kaikissa ikäryh- missä syksystä 2004. Jo aiemmin internetiä ja sähköpostia käyttäneet käyttävät niitä yhä useammin, mutta uusia käyttäjiä on ilmaantunut vain vähän. Aluetyyppien väliset erot eivät ole kaventuneet oike- astaan missään suhteessa.

Tekstiviestien suosio kasvaa, mutta matkapuhelimen uusien lisäpalvelujen käyttäjien kokonaismäärä on polkenut paikoillaan tai lisääntynyt vain vähän. Matkapuhelimella toimivat joukkoliikenteen maksupal- veluilla ei ole kovin laajaa käyttäjäkuntaa, vaikka niistä ollaan melko yleisesti tietoisia. Syitä on var- maankin etsittävä käyttötottumuksista ja hinnoittelusta.

Internetin suosituimmat käyttöpaikat ovat aiempaakin suosituimpia. Yhteiskäyttöpisteiden käyttö ei ole laajentunut odotetulla tavalla internetiä muutenkin aktiivisesti käyttävien väestöryhmien ulkopuolelle. Ne arvioidaan vähemmän hyödyllisiksi kuin vuosi sitten. Internetin kautta toimivia palveluja pidetään yhä tarpeellisempina. Kunnan ja valtion nettipalvelujen käyttö on monipuolistunut, vaikka julkishallin- non nettisivuilla kävijöiden määrä ei ole kasvanut.

Kokonaisuutena näyttää siltä, että ne jotka jo ennestäänkin ovat käyttäneet internetiä, sähköpostia ja netin asiointipalveluja, käyttävät niitä yhä aktiivisemmin ja monipuolisemmin. Näyttää tapahtuneen jonkinlaista polarisoitumista. Toisaalta iäkkäiden väestöryhmien tieto- ja viestintätekniikan käyttö on lisääntynyt, joten ehkäpä ikäpolvien välinen ”digitaalinen kuilu” on hitaasti suppenemassa.

Tietoturvasta huolehtimisen ja internetyhteyden hankkimisen monimutkaisuuden merkitys internetin hankkimattomuuteen on kasvanut vuodesta 2004. Kotitaloudet, joille hankkimisen monimutkaisuus ja tietoturva ovat esteitä, ovat ilmeisesti kaikkein vähiten motivoituneita hankkimaan internetyhteyttä.

Liitetaulukko.1

Suomalaisten mielipiteet internetin käytön turvallisuudesta iän mukaan prosentteina internetiä käyttäneistä marraskuussa 2005

Väite A: Luottokortilla maksaminen suomalaisissa internet-palveluissa on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	33	38	18	9	2	1 592 050
40-74 v	24	35	18	15	8	1 531 350
yhteensä	28	37	18	12	5	3 123 400

Väite A2: Luottokortilla maksaminen ulkomaalaisissa internet-palveluissa on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	6	28	35	29	2	1 592 050
40-74 v	5	17	30	40	8	1 531 350
yhteensä	5	22	33	35	5	3 123 400

Väite B: Jätän kiinnostavatkin tuotteet ostamatta, koska en halua maksaa internetissä						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	26	19	23	29	2	1 592 050
40-74 v	48	17	15	14	6	1 531 350
yhteensä	37	18	19	22	4	3 123 400

Väite C: Pankkiasiat hoituvat internetissä turvallisesti						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	74	20	3	2	1	1 592 050
40-74 v	77	14	3	3	3	1 531 350
yhteensä	76	17	3	2	2	3 123 400

Väite D: Luottamuksellisten viranomaisasioiden hoitaminen internetin kautta on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	29	41	19	8	3	1 592 050
40-74 v	26	33	21	14	7	1 531 350
yhteensä	27	37	20	11	5	3 123 400

Väite E: Omien laboratoriotulosten vastaanotto sähköpostilla on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	46	36	10	5	3	1 592 050
40-74 v	43	31	10	8	7	1 531 350
yhteensä	44	34	10	7	5	3 123 400

Väite E1: Omien laboratoriotulosten vastaanotto tekstiviestillä on turvallista						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	44	34	12	9	1	1 592 050
40-74 v	38	27	17	12	6	1 531 350
yhteensä	41	30	15	10	3	3 123 400

Väite F: Terveysviranomaisten internetsivuilla oleva tieto sairauksista on luotettavaa						
ikäryhmä	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	ei osaa sanoa	Väestöpohja
15-39 v	45	41	6	4	4	1 592 050
40-74 v	36	38	11	7	8	1 531 350
yhteensä	40	39	9	5	7	3 123 400

Liite 2: Puhelinhaastattelun kysymykset

Tähän liitteeseen on koottu ne kysymykset, joita käytetty tietoyhteiskuntaohjelmalle tehdyssä raportissa. **Tyko-alkuiset kysymykset on laadittu tietoyhteiskuntaohjelman toimeksiannosta yhteistyönä Päivi Mutasen kanssa.** Muut kysymykset ovat Tilastokeskuksen syksyisin tehtävästä nettiosotutkimuksesta.

NE5. ONKO MATKAPUHELIN

Onko teillä matkapuhelin omassa käytössänne?

Onko matkapuhelin:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE6. INTERNET-PUHELIN

Voiko matkapuhelimellanne selailta internetin www- tai wap-sivuja?

(WWW-sivujen selailu kämmenmikron ja matkapuhelimen välityksellä kuuluu tähän. Tämä kämmenenkokoinen tietokone liitetään matkapuhelimeen joko johdolla tai infrapunasäteellä.)

INTERNET-PUHELIN:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE7. VÄRINÄYTTÖ

(Sanoitte, että teillä on matkapuhelin omassa käytössänne.) Onko siinä värinäyttö?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE7B Kamerapuhelin /

(Sanoitte, että teillä on matkapuhelin omassa käytössänne.)

Onko siinä kamera?

Kyllä
Ei,
EOS

MP2A MP2A. Matkapuhelin maksut

Oletteko käyttänyt matkapuhelinta rahan asemasta maksamiseen elokuun alun jälkeen?

(esim. ratikkalippu, autonpesu, limsa-automaatit jne.)

Kyllä
Ei,
EOS

NE9. MATKAPUHELIMEN LOGOT JA SOITTOÄÄNET

Montako kertaa olette elokuun alun jälkeen hankkinut omaan tai jonkun toisen matkapuhelimeen maksullisen soittoäänien tai logon?

Vaihtoehdot voi lukea tarvittaessa.

MATKAPUHELIMEN LOGOT JA SOITTOÄÄNET

Logo m-puhelimella:

Ei kertaakaan	1
1-2 kertaa	2
3-5 kertaa	3
Useammin	4
EOS	5

NE91 "9.1 MATKAPUHELIMEN PELIT

Oletteko elokuun alun jälkeen hankkinut matkapuhelimeenne maksullisen pelin kerran, useammin vai ette kertaakaan?@/@/"

"Kerran"

"Useammin ",

"Ei kertaakaan"

NE10. TEKSTIVIESTIEN MÄÄRÄT

Montako tekstiviestiä lähetätte viikon aikana (likimäärin arvioituna)?

TEKSTIVIESTIEN MÄÄRÄT:

0..997

tyko1a "tyko1a Kotona ei ole Internet-yhteyttä

Seuraavaksi kysyn Internetin hankinnasta kotiin.

Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:

/Internet on käytössä työ- tai opiskelupaikalla?"

"Vaikutus

tyko1b "tyko1b Kotona ei ole Internet-yhteyttä

(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran

vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)

/Internet ei tunnu tarpeelliselta?"

: Vaikutus

tyko1c "tyko1c Kotona ei ole Internet-yhteyttä

(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)

Käyttö on kallista?"

: Vaikutus

tyko1d "tyko1d Kotona ei ole Internet-yhteyttä

(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran

/vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)

Laitteet ovat kalliita?"

: Vaikutus

tyko1e "tyko1e Kotona ei ole Internet-yhteyttä

(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)

Internetin hankkiminen on monimutkaista?"

: Vaikutus

tyko1f "tyko1f Kotona ei ole Internet-yhteyttä
(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran
vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)
Tietoturva-asioista huolehtiminen on hankalaa?"
: Vaikutus

tyko1g "tyko1g Kotona ei ole Internet-yhteyttä/
(Vaikuttavatko seuraavat seikat paljon, jonkin verran
/vai ei ollenkaan siihen, että kotona ei ole Internetiä:)
/ Tietokoneen ja internetin käyttöön tarvitsemaani apua on
vaikea saada? "
: Vaikutus

tyko23c. PANKKIASIOINTI

Onko joku toinen hoitanut puolestanne pankkiasioita internetin avulla elokuun alun jälkeen?
(jos kotona ei ole internetyhteyttä)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko23d. MUU ASIOINTI

Hoitiko hän myös muita kuin pankkiasioita? (jos kotona ei ole internetyhteyttä)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE12. SÄHKÖPOSTI

Onko teillä oma yksityinen tai työpaikan tai oppilaitoksen kautta saatu sähköpostiosoite tai -osoitteita?

Sähköposti:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE13. SÄHKÖPOSTI KÄYTTÖ

Käytättekö sähköpostia:

SÄHKÖPOSTIN KÄYTTÖ:

päivittäin tai lähes päivittäin,	1
viikoittain,	2
kuukausittain,	3
harvemmin?	4
EOS	5

tyko2

" tyko2. Internetin käyttö /
Oletteko joskus käyttänyt Internetiä (esim. kotona, työssä,
oppilaitoksessa tai jossain muualla)?"
"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

tyko3a "tyko3a. Internetin käyttö

Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:
"Kotona?"

tyko3b " tyko3b. Internetin käyttö

(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana):
"Työpaikalla?"

tyko3c "tyko3c. Internetin käyttö
(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)
"Oppilaitoksessa?"

tyko3d "tyko3d. Internetin käyttö
(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)
"Ystävän tai sukulaisen luona?"

tyko3e "tyko3e. Internetin käyttö
(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)
"Kirjastossa?"

tyko3f "tyko3f. Internetin käyttö
(Oletteko käyttänyt Internetiä tämän vuoden aikana:)
Jossain muussa yhteiskäyttöpisteessä?"

tyko4a "tyko4a. Internetin käyttö
Missä seuraavista yhteiskäyttöpisteistä olette käyttänyt Internetiä
tämän vuoden aikana:
Kunnan tai valtion virastossa tai laitoksessa?"
"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

tyko4b "tyko4b. Internetin käyttö
Yhdistyksen, järjestön tai vastaavan tilassa?"
"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

tyko4c "tyko4c. Internetin käyttö /
Internetkahvilassa?"
"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

tyko4d
"tyko4d. Internetin käyttö
Kaupan tai yrityksen tiloissa?"
"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

tyko7 " tyko7. Internetin käyttö
Onko teillä ollut tilanteita, joissa internetin yhteiskäyttöpisteestä oli tai **olisi ollut** teille hyötyä?"
"Kyllä",
"Ei"
"EOS"

NE16. INTERNETIN KÄYTTÖ

Oletteko käyttänyt internetin www-sivuja elokuun alun jälkeen kotona, työssä, oppilaitoksessa tai jossain muual-
la?

Internetin käyttö:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE17. INTERNETIN KÄYTÖN TIHEYS

Käytättekö internetiä:

INTERNETIN KÄYTÖN TIHEYS:

päivittäin tai lähes päivittäin,	1
viikoittain,	2
kuukausittain,	3
harvemmin?	4
EOS	5

NE18. INTERNETIN KÄYTTÖ VAPAA-AJALLAOletteko käyttänyt internetiä viimeisen 7 päivän aikana **vapaa-ajalla**?*KÄYTTÄNYT INTERNETIÄ VAPAA-AJALLA:*

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE19. Kesto yhteensä

Tietokoneiden ja internetin käyttö yhteensä minuutteina

KÄYTTÄNYT INTERNETIÄ VAPAA-AJALLA YHTEENSÄ:

0..6000

tyko34 "tyko34. Internetin käyttö

Oletteko käynyt kunnan, valtion laitosten tai Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla elokuun alun jälkeen?"

"Kyllä",

"Ei"

"EOS"

tyko12 "tyko12. Internetin käyttö @/@/

Mistä kunnan tai valtion palveluista oli kyse? @/

Utele lisää: Oliko muita palveluja joista haitte tietoa internetistä? Merkitse listaan kaikki esiin tulleet aiheet. Älä lue listaa vastaajalle!

"Sairauteen tai lääkekorvauksiin liittyvä asia",

"Verotus",

"Passi tai ajokorttiasia",

"Muuttaminen (esim. osoitteenmuutos)",

"Työnhaku tai työttömyyteen liittyvä asia",

"Asumiseen tai asumistukeen liittyvä asia",

"Opintotukeen liittyvä asia",

"Päivähoitoon liittyvä asia",

"Rakentamiseen tai rakennuslupa asia",

"Eläkkeisiin liittyvä asia",

"Julkisen liikenteen aikataulut ja reitit",

"Opiskelu",

"Yhteys kirjastoon,

"Kansalais- tai työväenopistoon liittyvä asia

"Kunnan yleisesittely (esim. matkailutiedon hakeminen)",

"Kunnan kulttuuritarjonta",

"Jokin muu"

tyko13

"/tyko13. Internetin käyttö

Saitteko hoidettua asianne internetin kautta "

"kokonaan",

"osaksi"

"ei lainkaan?"

tyko15b "tyko15b. Internetin käyttö

(Pidätkö seuraavien palvelujen käyttömahdollisuutta internetin kautta kansalaisten kannalta tarpeellisina, melko tarpeellisina vai tarpeettomina:)

Ajanvarausta lääkärille internetin kautta?"

"tarpeellisina"

"melko tarpeellisina"

"tarpeettomina"

tyko15c "tyko15c. Internetin käyttö

Lääkereseptin uusimista internetin kautta?"

"tarpeellisina"

"melko tarpeellisina"

"tarpeettomina"

tyko15g "tyko15g. Internetin käyttö

Terveyskeskuksen laboratoriotulosten saamista internetin kautta?"

"tarpeellisina"

"melko tarpeellisina"

"tarpeettomina")

tyko15l " tyko15l. Internetin käyttö

Lääkärin puhelinajan sijasta sähköpostikirjeenvaihtoa lääkärin kanssa?"

"tarpeellisina"

"melko tarpeellisina"

"tarpeettomina"

tyko15k "tyko15k. Internetin käyttö

Äänestämistä eduskuntavaaleissa internetin kautta?"

"tarpeellisina"

"melko tarpeellisina"

"tarpeettomina"

tyko15m "tyko15m. Internetin käyttö

Sähköistä veroilmoitusta tai sähköistä veroehdotusta internetin kautta?"

"tarpeellisina"

"melko tarpeellisina"

"tarpeettomina"

tyko23a. PANKKIASIOINTI

Onko joku toinen hoitanut puolestanne pankkiasioita internetin avulla elokuun alun jälkeen? (jos kotona internet)

Kyllä 1

Ei 2

EOS 3

tyko23b. MUU ASIOINTI

Hoitiko hän myös muita kuin pankkiasioita? (jos kotona internet)

Kyllä 1

Ei 2

EOS 3

NE20A "@ /20A. INTERNET-LOMAKKEET@/@"

Internetissä on erilaisia lomakkeita, joita voi käyttää asioiden hoitamisessa paperisten lomakkeiden sijasta. Oletteko elokuun alun jälkeen käyttänyt tällaisia internetlomakkeita omien tai perheenne asioiden hoitamiseen:

(Rekisteröityminen jonkin sivuston käyttäjäksi, deittilmoitukset yms. eivät kuulu tähän. Oleellista on, että lomakkeilla on hoidettu asioita joko viranomaisten tai yksityisten palveluiden tuottajien kanssa. Esim. myyntilmoitus Keltaiseen Pörssiin on asioiden hoitamista.)

"Kerran",
 "Useammin",
 "Ei kertaakaan?")

NE20B "20B. INTERNET-LOMAKKEET /

Palautitteko täytetyn lomakkeen/lomakkeet sähköisesti vai kirjeitse vai sekä että?"

"Sähköisesti",
 "Kirjeitse",
 "Sekä että"

NE20D "20D.INTERNETIN HAKUKONEET

Oletteko elokuun alun jälkeen käyttänyt internetissä jotain hakukoneohjelmaa? /

(Hakusanakenttään kirjoitetaan hakusana, jonka jälkeen hakukone listaa hakusanan sisältäviä internetsivujen www-osoitteita näytölle. Yleisimpiä Suomessa käytettäviä hakukoneita on AltaVista, Google, SoneraPlaza, Suomi24, All the web, Exite, Lycos, MSN search, Yahoo, MTV3 AltaVista, Kolumbus Google, Inktomi, EtusivuInfo, WebInfo, FennicaNet, Ihmemaa.) "

"Kyllä",
 "Ei"
 "EOS"

NE20. ETSINTÄ INTERNETISTÄ

Oletteko elokuun alun jälkeen etsinyt tuotteita tai palveluja koskevia tietoja internetin kautta (pois lukien työhön liittyvät tuotteet tai palvelut)?

Etsintä internetistä:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

NE21. HANKINNAT VERKOSTA

Oletteko hankkinut elokuun alun jälkeen internetverkon kautta jotain **omaan tai taloutenne yksityiskäyttöön tai lahjaksi?**

(ostot ja tilaukset: maksaen ostokset välittömästi verkkopankin, luottokortin verkkomaksun tai vastaavan kautta tai maksattamatta tilausta välittömästi)

Tilaukset verkosta:

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko9A "Tietokone ja Internet , tyko9

Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:

Luottokortilla maksaminen suomalaisissa internet-palveluissa on turvallista "
 : MIELI

tyko9a2 "Tietokone ja Internet , tyko9

Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:

Luottokortilla maksaminen ulkomaalaisissa internet-palveluissa on turvallista "
 : MIELI

tyko9b

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Jätän kiinnostavankin tuotteen ostamatta, koska en halua maksaa internetin kautta. "

: MIELI

tyko9c

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Pankkiasiat hoituvat internetissä turvallisesti. "

: MIELI

tyko9e

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Omien laboratoriotulosten vastaanotto sähköpostilla on turvallista. "

: MIELI

tyko9e1

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Omien laboratoriotulosten vastaanotto tekstiviestillä on turvallista. "

: MIELI

tyko9f

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Viranomaisten Internetsivuilla oleva tieto sairauksista on luotettavaa. "

: MIELI

tyko9D

(Oletteko seuraavista väitteistä täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä, vai täysin eri mieltä:)

Luottamuksellisten viranomaisasioiden hoitaminen internetin kautta on turvallista. "

: MIELI

tyko10 ILMAINEN KOTI-INTERNETYHTEYS

Onko koti-internetyhteytenne työnantajan maksama tai ilmainen luottamustoimen vuoksi:

(myös osittain maksama: kyllä)

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11a MATKAPUHELINPALVELUT

Oletteko kuullut, että matkapuhelimella voi maksaa joukkoliikenteen matkoja?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11B MATKAPUHELINPALVELUT

(Oletteko kuullut,)

että matkapuhelimella voi maksaa pysäköinnin?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11c MATKAPUHELINPALVELUT

(Oletteko kuullut,)

että tekstiviestillä voi kysyä bussiaikataulua?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11d MATKAPUHELINPALVELUT

(Oletteko kuullut,)

että matkapuhelimeen voi saada viestin hammaslääkärin vapaasta peruutusajasta?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11e MATKAPUHELINPALVELUT

(Oletteko kuullut,)

että kirjasto voi lähettää tekstiviestin varatun kirjan saapumisesta?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11a_1 MATKAPUHELINPALVELUJEN KÄYTTÖ

Oletteko käyttänyt tätä mahdollisuutta (maksanut matkapuhelimella joukkoliikenteen matkoja) ?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11b_1 MATKAPUHELINPALVELUJEN KÄYTTÖ

Oletteko käyttänyt tätä mahdollisuutta (maksanut matkapuhelimella pysäköinnin) ?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko11c_1 MATKAPUHELINPALVELUJEN KÄYTTÖ

Oletteko käyttänyt tätä mahdollisuutta (kysynyt tekstiviestillä bussiaikataulua) ?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3

tyko16 MATKAPUHELINPALVELUT

Olisiko teillä käyttöä langattomalle internet-yhteydelle

liikkuessanne julkisissa tiloissa tai kaupungilla ?

Kyllä	1
Ei	2
EOS	3